

N. Wallari

AUGUST BEBEL

YLEISLAKKO JA SOSIALIDEMOKRATIA

PUHE JONKA BEBEL PITI SAKSAN SOSIALIDEMOKRATISEN
PUOLUEEN PUOLUEKOKOUKSESSA JENASSA 22 PÄIVÄNÄ
SYYSKUUTA V. 1905

SUOMENTANUT

E. J. V. HUTTUNEN

OSUUSKUNTA SAIMAA R. L:N KUSTANNUKSELLA

LAPPEENRANTA, 1910
OSUUSKUNTA SAIMAA R. L. KIRJAPAINO

Toverit! Kaikki me olemme yksimielisiä siitä, että esillä oleva kysymys ei ole ainoastaan tämän kokouksen tärkeimpiä, vaan se on myöskin yleensä koko puolueelle yksi tärkeimmistä kysymyksistä. Tämä kysymys on jo pitemmän aikaa ollut käsittelyn alaisena kokouksissa, sanomalehdistössä, lentokirjasissa ja tieteellisessä kirjallisuudessa. Ja kieltämättä enemmistö puoluetovereja on tästä kysymyksestä muodostanut itselleen määrätyn mielipiteen. Mutta siitä huolimatta nyt on ehdottomasti välttämätöntä vielä kerran seikkaperäisesti tutkia kysymyksen oleellista puolta ja sen ohella erityisellä huolella tarkastaa miten on aiheutunut se, että me nyt olemme pakotettuja asettumaan tähän nähdessä määrätulle kannalle. Viimemainittuhan on myöhempinä aikoina käynyt kerrassaan epätydyttäväksi. Millaiset uudet tosiasiat pakottavat meidän ottamaan tällaisen aseman? Minkälainen on nykyinen valtiollinen asema työväenluokkaan ja sosialidemokratiaan nähden? Ja niin pian kuin me kaikin puolin selvitämme tämän kysymyksen, tarkastamme edelleen, miten meidän tulee sellaisten ehtojen vallitessa menetellä; ovatko nykyiset taistelukeinot riittäviä, vai tuleeko meidän etsiä uusia ja minkälaisia näitten tulee sitten olla? Epäilemättä valtiopäivävaalit v:nä 1903 aiheuttivat vissin muutoksen meidän valtiollisissa voimasuhteissa. Itsestään on ymmärrettävä, että puolueemme suuremoinen menestys näissä vaaleissa täytti toveriemme mielet ilolla, mutta vihollisiimme vaikutti se aivan päinvastaisella tavalla. Laajoissa piireissä vastustajimme keskuudessa näitten v. 1903 vaalien tulokset herättivät uudelleen esille kysymyksen voimassa ole-

vasta valtiopäivavaalioikeudesta. Yksistään tämä tosi-
 asia puolestaan osottaa miten väärällä tiellä ovatkaan
 kaikki ne toverimme, jotka, osottaen yleisen vaalioi-
 keuden hyödyttömyyteen, aiheuttivat puolueen keskuu-
 dessa kaikenlaisia väärinkäsityksiä. Minä olen jo use-
 asti sanonut ja voin sen nyt uudistaa, että jos minä
 joskus olinkin epäselvillä siitä, miten minun oli mene-
 teltävä määritellesä suhdettani johonkin havainnoi-
 liseen tosiseikkaan, niin vastustajieni suhteesta kyseessä
 olevaan, tiesin minä aina päättää miten minun tuli
 toimia. Jos viholliseni pelkäsivät, moittivat, sekä
 vastustivat sitä, mitä tein, tiesin minä silloin aina
 seisovani oikealla tiellä. Minkälainen mielipide oli vi-
 hollisillamme v. 1903 vaalien tuloksista, ilmenee kaik-
 kein kuvaavimmin keskustan johtajan Frinborgin lau-
 sunnosta, jonka hän esitti eräessä suuressa kokouk-
 sessa Kölnissä. Hän lausui siellä: „Ajatelkaa, sociali-
 demokrateilla on kolme miljoonaa ääntä; millainen
 uskomaton luku. Mihinkä tämä vihdoin johtaa, jos
 noin tulee jatkumaan edelleen?“ Siitä lähtien ovat
 vastustajamme meille osottaneet, että se pelko, joka
 viime vaalien tulosten johdosta oli vallannut Frinbor-
 gin, synnyttää vielä nytkin heissä kauhistusta. On
 itsestään ymmärrettävää että samojen vaalien tulokset
 myös meidänkin keskuudessamme synnyttivät oman
 vaikutuksensa. Tämän ohella emme yksistään me
 kaikki tunteneet yhteistä iloa, vaan tässä on erityisesti
 merkille pantava se, että puolueemme erilaisten virta-
 uksien keskuudessa, joitten suhteen minä sitä suurem-
 malla syyllä en aio vaijeta, koska ne ovat jo olleet val-
 litsemassa siitä lähtien kun sosialidemokratia alkoi
 näytellä jonkinlaista osaa, — näitten kaikkien virtauk-
 sien keskuudessa syntyi kysymys: mitä puolueen tulee
 tehdä? Muutoin tämä on luonnollista, ja olisikin kum-
 mallista, jos se olisi toisin. „Neue Zeitissa“ Kautsky
 ensimmäisenä esitti kysymyksen siitä, emmekö olisi vel-

volliset tällaisen suunnattoman äänimäärän saatamme muuttamaan menettelytapaamme? Sama kysymys oli käsittelyn alaisena lukuisissa kokouksissa, eri sanomalehdissä ja Vollmarin tunnetussa lentokirjasessa. Te tiedätte, että sama kysymys oli esillä Dresdenin puoluepäivillä. Tässä kokouksessa mentiin myrskyisiin selittelyihin, ja vielä nytkin on puolueessa lukuisasti sellaisia henkilöitä, jotka ajattelevat, että tämä on suuressa määrässä tuottanut meille sekä ulkonaisissa että mahdollisesti myös sisäisissäkin suhteissa haittaa. Minulle huudetaan: „aivan oikein“, ja jopa pää-äänenkannattajamme palstoillakin olemme aina viimeaikoihin saakka sen toisenkin kerran huomanneet tällaisia esityksiä. Minä pidän tarpeellisena huomauttaa, että minä en tahdo ryhtyä tässä polemiikkiin, minä ainoastaan todennan tosiasioita. Mutta vastustajaleirimme sanomalehdistössä ei myöskään lakannut hälinä ja huuto Dresdenin puoluekokouksen johdosta, ikäänkuin nämä herrat olisivat valittaneet tapahtunutta, vaikka he todellisuudessa olivat erinomaisen tyytyväisiä. (Aivan oikein.) Mutta mitä Dresdenin puoluekokous silloin teki? Tutkittaessa sitä mitä piti tapahtua ja mitä piti hyväksyä, syntyi kokonainen joukko erimielisyyksiä, mutta lopujen lopuksi puoluekokous tähän kysymykseen nähden otti täysin määrätyn kannan ja valtavalla enemmistöllä uudelleen perusti puolueen menettelytavan, sitä paitsi sellaisella selvyydellä, ettei se jättänyt yhtävähän ystäville kuin vihollisillekaan epäilemisen aihetta puolueen aseman suhteen. Tämä oli Dresdenin puoluekokouksen suuri historiallinen tehtävä katsomatta kaikkiin niihin vastuksiin joita se tällä tiellään kohtasi, — siinä onkin sen historiallinen ansio. (Aivan oikein!) Ei yksikään puolueen historioitsija saata olla tämän jälkeen antamatta täyttä arvoa sen kokouksen päätökselle. Yhdellä iskulla oli riistetty pohja kaikellisilta epäilyksiltä puolueen tulevan aseman ja menettelytavan suhteen,

niin hyvin puolueen keskuudessa kuin sen ulkopuolellakin. Minä muistelen minkälaisien hyökkäyksien alaisiksi vastustajain sanomalehdistön taholta joutuivat Dresdenin päätöslauselman puolesta äänestäneet toverit, joiden suhteen porvarillisissa piireissä oltiin vakuutettuja, että he tulisivat äänestämään vastaan. Niinmuodoin kävi siinä selville, että porvarillisissa piireissä oltiin täydellisesti erehdytty, luullen, että toverit näistä erimielisyyksistä tekevät pääkysymyksen ja siten aiheuttavat puolueessa hajaannusta.

Nyt on lopullisesti kaikki selvinnyt. Yksinpä niissäkin porvarillisissa piireissä, joitten puolelta tunkeilevasti käännyttiin neuvonannoilla muutamien toverimme puoleen, nyt ilmeisesti ilmaistiin tyytymättömyyttä heidän käytökseensä nähden. Jopa ruhtinas Bülowkin tästä hetkestä lähtien muutti meihin nähden menettelytapaansa. Siitä lähtien koettaa hän hävittää puheillaan sosialidemokratiaa. (Naurua.) Näytti siltä, että ruhtinas Bülow, joka pitkäaikaisen ulkomaalla oleskelunsa aikana oli joutunut vapaampien tuulahdusten piiriin ja saanut siellä vaikutelmia, ryhtyi täyttämään velvollisuuksiaan siinä luulossa että hän jollain tavoin voi sopia sosialidemokratian kanssa. Hän luuli hienotunteisella käytöksellään onnistuvansa vetää meitä puolelleen ja siten aiheuttaa hajaannus puolueessa. Tämän minä johdin Bülowin muuttuneesta menettelytavasta meihin nähden. Nyt, kun Dresdenin puoluepäivät yksimielisimmällä tavalla särkivät hänen kaikki toiveensa ja aikomuksensa, hän, kuten teille on tunnettua, äänekkäästi ilmaisi tyytymättömyytensä. Siitä lähtien hän ei löydä kyllin voimakkaita ilmaisusanoja meitä vastaan. (Aivan oikein!) Omasta puolestaan radikalimme omassa puolueessamme Dresdenissä olivat ehdottaneet komitean asettamista, joka valtiopäiville esittäisi työnsuojelusta koskevan lakiehdotuksen toivossa, että se tulee hyväksytyksi. Minä jo Dresdenissä

varotin tällaisesta menettelystä, ja senjälkeen tapaukset valtiopäivillä vahvistivat sen, mitä olin sanonut. Mutta itse asiassa mikä muutos oli puolueessamme tapahtunut v. 1903 vaalien jälkeen porvarillisiin puolueisiin nähden? Äänilukumme kasvoi 2,100,000 lähes 3 miljoonaan, edustajaimme luku lisääntyi 57—80 eli 81, ja tämä oli huomattava kohoaminen. Mutta meidän äänimäärämme oli ainoastaan kolmas osa kaikista annetuista äänistä ja edustajaimme luku ainoastaan viides osa kaikista edustajista. Kummassakin suhteessa me olimme hyvin kaukana enemmistöstä. Voimasuhteet valtiopäivillä jäivät vielä ennalleen. Samoin kuin siihen saakka, samoin jälkeenkäin päin keskusta pysyy ratkaisevana puolueena, sillä on vielä mahdollisuus muodostaa kaksi enemmistöä: yhden oikeiston — taantumuksellisen agraaripuolueen ja toisen vasemmiston ja meidän kanssamme — vapaamielisen puolueen. Juuri eilen Bernstein valitteli valtiopäiväin voimattomuutta. Tämä ei ole laisinkaan oikein; enemmän paikallaan olisi ollut ajatella päinvastoin. Minulla on ollut tilaisuus seurata valtiopäivien toimintaa aivan alusta saakka ja minä voin sanoa, että valtiopäiväin mahtavuudella kokonaisuudessaan, jos se milloin tahansa on kohottanut äänensä, on nyt paljon enemmän merkitystä, paljon enemmän voimaa kuin ennen. Voidaan kyllä puhua täydellä oikeudella valtiopäiväin täydellisestä voimattomuudesta sen ollessa ruhtinas Bismarkin herruudenalaisena. Vieläpä voitaisiin vississä määrin rajoitettuna sanoa, että näin on ollut asianlaita kreivi Caprivin ja ruhtinas Hohenlohen aikana. Mutta siitä lähtien valtiopäivät vastoin hallituksen toivomusta asteettaisesti kohoavat aseman herroiksi. Kokonaisuudessa sarjassa kysymyksiä se todellisuudessa itse valmistaa tien, ratkaisee se ja sen päätöksiin nähden hallitus yhä useammin antaa perää. Ikävä vain, että ne, jotka ovat hallinnon peräsimmä, eivät ole meidän ystäviämme

vaan vastustajiamme. Minä palautan vain mieleenne verotus, meri ja laivastoasiain politiikan, — politiikan jonka avulla valtion kaikki tarpeet saadaan tyydytetyksi jos katsotaan porvarilliselta kapitalistisentalouden katsantokannalta. Kaikissa näissä kysymyksissä valtiopäivän enemmistö puolusti omia erityisiä luokkaetujansa.

Mutta kuitenkin se joka ajattelee, että me olemme voimakkain puolue maassa, toinen vahvin puolue valtiopäivillä, ja että me oleellisesti vaikutamme hallitukseen, erehtyy täydellisesti. Ei yksikään vastarinnan kannalla oleva puolue, niin kauvan kuin se ei ota hallitusohjia käsiinsä, voi yleensä osottaa merkitykseltään mitään sen sanottavampaa vaikutusta. Jos te tahdotte omata sellaisen vaikutuksen, niin peittäkää ohjelma taskuunne, hyljätäkää varma periaatteellinen katsantokantanne ja ryhtykää toimimaan puhtaasti käytännöllisissä kysymyksissä, niin te heti kohta tulette rakastetuiksi kuten toivotut liittolaiset. (Eloisaa hyväksymistä.) Ja minä sanon teille, että parhaimmat teistä silloin tulevat korkeimman vallan salaisiksi neuvoksiksi (äänekästä naurua), ellei vieläkin suurempaan asemaan. (Naurua). Mielitellä sosialidemokrateja maksaa ainoastaan pari ministeri-salkkuja ja muutamia salaneuvoksen paikkoja. Tähän nähden teillä ei voi olla minikäänlaisia haaveita.

Lausuin tässä niin omituisesti ja jyrkästi sentähden vain, jotta kerrankin raukeaisi lopullisesti se väärä katsantokanta, että puolueemme ei ole muka mistään merkityksestä vihollistemme silmissä; kuitenkin sen asema, kuten minä jälestäpäin osotan, ei esiinny minun nähdäkseni ruusuissa valossa. Edelleen Dresdenin puoluekokouksen jälkeen kaikiksi ajoiksi oli särkynyt toive huomattavan vapaamielisen puolueen muodostamisesta, jonka muodostaisi sosialidemokratian oikea siipi ja porvarillinen vasemmisto kansallisvapaamielisiin saakka. Kysykää Naumanilta, Gerlachilta ja Bartholta

mitä he sydämensä pohjalla ajattelevat Saksan porvaristosta ja saksalaisesta vapaamielisyydestä, ja, jos he tahtovat olla avomielisiä, niin he sanovat: asema on epätoivoinen. (Eloisaa mieltymystä.) Vapaamielinen puolue, olkoon se sitte suuri tai pieni, on nyttemmin ainoastaan narripelijoukkue. Ovatpa luokkavastakohdat v. 1903 lähtien terottuneet, — terottuneet, alleviivaan minä, eikä suinkaan heikentyneet (eloisaa mieltymystä), — sentähden, että kapitalismi ja sen valtiollinen edustaja, vapaamielisyys, aina, kun niiden edessä on ollut kysymys: myötäkö vai vastaan sosialidemokratiaa? on vähäpätöisimmissäkin tapauksissa kulkenut sosialidemokratiaa vastaan ja tehnyt sen pelosta. (Eloisaa mieltymystä.) Tässä suhteessa ovat meille sangen opettavia erään saksenilaisen työnantajan sanat viimeisen vaalitaistelun aikana; niitä voi sanoa tyypillisiksi: „Minä olen kansallisivapaamielinen“, sanoi hän „mutta minä tulen äänestämään vanhoillisia“. (Naurua.) Te kysytte, kuinka se on mahdollista? Tämä herra arvelee näin: jos minä tulen äänestämään vapaamielisiä, niin voi tapahtua, että tässä piirissä lopullinen vaalien tulos saattaa jäädä riippumaan sosialidemokrateista, tai viime mainitut valloittaa vielä yhden paikan valtiopäivillä, mutta tätä hän pitää niin hirmuisena, että hän pikemmin äänestää vanhoillisia. Näin on asianlaita tuhansien niin sanottujen vapaamielisten porvariensa kanssa. (Aivan oikein!) Toiselta puolen todellisesti kohta valtiopäivän istuntojen avattua, uudessa kokoonpanossa, alkoi varsinainen kilpailu työväestön hyväntahtoisuuden saavuttamiseksi. Tämä osoittaa miten suuri siveellinen vaikutus v. 1903 vaaleilla oli porvarillisiin puolueisiin. Heti oli tehty lukematon joukko yhteiskunnallisia uudistuksia koskevia ehdotuksia, joita aikaisemmin useimmilla istuntokausilla ei saatu aikaan. Tähän kilpailuun ennenkaikkea otti osaa keskusta tarkottaen yksinomaan pidättää työläisiä lippunsa alla,

työläisiä, jotka siitä luopuivat yhä suuremmissa ja suuremmissa joukoissa. Sentähden keskusta tekee esityksiä, jotka eivät ollenkaan ole sen enemmistön jäsenten mielenmukaisia. Elleivät taktilliset syyt olisi puhuneet näitten yhteiskunnallisten uudistusehdotusten hyväksi, niin keskustan enemmistö olisi ollut niitä vastaan. Jos nämä ehdotukset olisivat muuttuneet laiksi, ja siten laajentaneet kaupunkien vetovoimaa maalaisväestöön, niin silloin keskustan agraariosalla yhä suuremmassa määrässä olisi ollut vaara kadottaa maalaistyöntekijöitään. Minä käännyin tässä anarkososialistien puoleen. Tulee olla ainoastaan heidän niin halveksimansa materialistisen historian käsityksen kannalla*) voidakseen ymmärtää tämän prosessin. Tämä katsantokanta suo meille mahdollisuuden ymmärtää sen, mitä muuten emme ymmärtäisi. Siis keskusta oli pakotettu kokonaisuudessaan kysymyksiä hylkäämään entisen katsantokantansa. Katolilaisten kokouksessa Strasburgissa eräs puhuja piti esim. sellaisen radikaalisen puheen naiskysymyksestä, että, poistamalla siitä muutamia kohtia, jokainen meistä voisi sen allekirjottaa. Keskusta on aikoja sitten ollut tieteen vihollinen; ja sentähden saksalaisintelligenttipiireissä tapaa hävettävän vähäisessä määrin katolilaisia. Keskusta on jo aikoja sitten tiennyt, että tässä on tarpeen perinpohjaisia uudistuksia, ei suinkaan sitä varten, että voitaisiin taistella tiedettä vastaan, ei! se ei tässä aseta itseään alttiiksi, se näkee voittonsa toivottomuuden, vaan se päinvastoin nyt hakee ainoastaan sovintoa ja rauhaa tieteen kanssa. Niinpä tässä katoolisten kokouksessa muudan

*) Katsantokanta, vakuuttaen että erilaisten yhteiskunnallisten ryhmien aineelliset edut, niin pian kuin nämä ryhmät sen käsittävät, näyttelevät ratkaisevaa osaa valtiollisia puolueita muodostettaessa, mutta samaten myös ratkaisevasti esiintyvät parlamentaarissa politiikassa näitten puolueitten ratkaistessa kaikkia lainsäädännöllisiä kysymyksiä.

puhuja lausuikin: „hallitkaa tiedettä, tekkää se alamaiseksenne ja käyttäkää sen hedelmät tarkotuksenne hyväksi“. Itse Heckel tuskin olisi voinut pitää parempaa puhetta tieteen merkityksestä, kuin tämä teologian professori. Siis tässäkin keskusta perääntyy tahtoen suojella vaikutustaan.

Jos Kolb eilen kummallisella tavalla, todellisia suhteita välinpitämättömyydellä katsoen, lausui, että me esityksinemme valistus- ja kiihotustyöstä nuorison keskuudessa ainoastaan seuraamme keskustan esimerkkiä, niin jokatapauksessa hän huomasi, että katolinen kirkko vuosisatojen kuluessa on pitänyt hallussaan nuorison kasvatusta koulun, kirkon ja sen aseman avulla, mikä katolisilla papeilla on perheessä. (Aivan oikein.) Tämä etuoikeutettu asema tekee keskustalle mahdolliseksi toimia tällaisin suuremmissin voimin perheessä ja valtiossa, jopa tähän keskustan asemaan meidän ankaran protestanttiset piirimme katsovat myötätunnolla, sillä he näkevät siinä voiman, joka voi tehdä palvelusta vallassaoleville luokille, jopa sielläkin, missä painetut osottautuvat voimattomiksi. Senpätähden hallitsijakin on ystävyudessa katolilaisten kanssa. (Naurua.) Siinä syy minkätähden meidän tulee vetää nuoriso pois keskustan ja kirkon vallanalaisuudesta, vapauttaa se heidän vaikutuksestaan ja saada innostumaan meidän ihmiskunnan vapautusaatteellemme. (Eloisaa mieltymystä.) Toiselta puolen ei ole epäilystä siitä, että nimenomaan tullitariffitaistelun ajoilta puolueitten suhteet valtiopäivillä ovat suuresti käyneet jyrkemmiksi. Ne toverit, jotka jo ovat ottaneet osaa valtiopäiväin edellisiin istuntokausiin tietävät, että, kuten se on luonnollistakin jatkuvan keskinäisen työn vallitessa, asteettaisesti kehittyi eli muodostui — minä en tahdo sanoa ystävällinen, vaan oman lajinsa kärsivällinen suhde eri puolueitten välillä, niin että visseissä rajoissa vastakohtat kylliksi usein melkein tasoittuivat. Tämä suhde

kuitenkin muuttui kokonaan suurten tullitariffia koskevain yhteentörmäysten jälkeen. Syksyyn v. 1902 saakka valtiopäiväin presidentti suhtautui meihin tasapuolisesti ollen ulkopuolella kaikkia epäilyksiä, mutta siitä alkaen ei ainoastaan tämä puolueettomuus kadonnut kuin tuhkatuuleen, vaan nimenomaan siihen saakka esikuvana esiintyneen presidentin toimessaan ollessa porvarilliset ryhtyivät laittomaan valtiopäiväjärjestyksen muutokseen ja perustuslain rikkomiseen. (Aivan oikein). Siitä lähtien valtiopäivillä kasvaneet vastakohtat ovat yhä enemmän ja enemmän paljastuneet. Minä enollenkaan valita tätä, vaan päinvastoin, se on minun mielestäni erittäin hyödyllistä. (Aivan oikein.) Useasti puhuessani Liebnichtin kanssa sanoin, että parlamenttia voi verrata hovin parkettilattiaan, koska samaten kuin siellä, samaten parlamentinkin parkettilattialla useat voivat kompastua. Anarkososialistit useasti sanovat meille, että monien sosialidemokratisten edustajain puheesta ei toisinaan voi päättää ovatko he sosialidemokrateja vai vapaamielisiä. (Muutamat meidänkin edustajistamme luulevat olevansa maailman valtaita siis jonkinlaisia korkeampia olentoja.) Ja jos joku anarkososialisti sanoisi minulle tämän, minä pettämättä häntä sekä itseäni, vastaisin: „se on hyvä, että te siitä huomautatte“. Siis toverit, jos te tulette pysymään puolueen periaatteiden ja sen entisen vallankumouksellisen menettelytavan kannalla seuratessanne edustajienne toimintaa — tämän te olettekin velvolliset aina tekemään, (aivan oikein!) — niin te teette puolueelle hyvän palveluksen.

Nyt epämättömästi, katsomatta kaikkeen työvään lainsäädännön parantamisen hyväksi ilmenneeseen kiihkoon vuodesta 1903 alkaen, valtiopäivillä ei ole saatu kerrassaan mitään läpi, paitsi poikkeuksena kauppakamareja koskevaa sovinnollista lakia. Minun kirottu oikeuden rakkauteni pakottaa minua, — kuunnelkaa hyvästi

toveri Friedberg, (nauraa) — kohottamaan peitseni myöskin hallituksen puolustukseksi. Viime mainittu, tällaiseen joukkoon sosialipolitiisiin lakiehdotuksiin katsoen, joita valtiopäivät sille esittivät, ymmärrettävistä syistä jäi odottamaan, minkälaisien ehdotusten puolelle parlamentin enemmistö asettuu, ennenkuin se voi ottaa määrätyn kannan. Parlamentissa sellaisen asiaintilain vallitessa oli mahdoton pikaisesti suoriutua tällaisesta kasasta sosialipolitiisia lakiehdotuksia. Keskusta kohta huomasi, ettei valtiopäivät tässä ennätä ja muutti ehdotuksensa ponsiksi. Aivan vastoin toivomuksiamme, meidän täytyi seurata sen esimerkkiä, sillä päinvastaisessa tapauksessa ainoastaan keskustan ponnet olisivat joutuneet käsittelynalaisiksi, vaan meidän ehdotuksemme olisivat jääneet lepäämään. Nämä ponnet tulivat hyväksytyiksi valtiopäivillä ja ovat nämä „aarteet“ nyt liittoneuvostossa. Sen täytyy vihdoin ilmaista niistä mielipiteensä.

Ja kuitenkin jää edelleen varmaksi se, että vihamielisyys yhteiskunnallisia uudistuksia kohtaan kasvaa. Ne eivät johda mihinkään, sanoo porvaristo. Jos me tulemme säätämään *kunnollisia* lakeja, niin sosialidemokratit tulevat äänestämään niitten puolesta, emmekä kuitenkaan saa heitä puolellemme. Mutta tätäpä ainoastaan porvarilliset tahtovatkin. Vuodesta 1903 alkaen ei ainoastaan vahvistunut työnantajain vastarinta yhteiskunnallisia uudistuksia kohtaan, vaan taloudelliset vastakohdat myös jyrkkenivät. Tällä tavoin myöskin tapahtui, että kaikkein taantumuksellisin parlamentti maailmassa, Preussin herrain huone, josta aikansa ymmärtäväisin vapaamielinen herra von Treitschke lausui, että se on tarpeeton, kelvoton ja vahingollinen yhteiskunnalliselle hyvinvoinnille, nyt on muodostunut porvariston ja kapitalismin turvapaikaksi; tämä on erityisesti paljastunut viime istontokaudella. Jo viime vuonna herrain huone hyväksyi ponnen yleistä val-

tiopäivävaalioikeutta vastaan. Kohta sen jälkeen seurasi päätös valtion perintöveroa vastaan ja vihdoin se asetui tunnetulle kannalle kaivantotyöläisiä koskevien lakien suhteen, jolloin se koetti kilpailla yksinpä Preussin edustajakamarin kanssa vihamielisyydessä työläisiä kohtaan. Silloin myös itse kreivi Bülow tuhlassa paljon ponnistuksia saadakseen ylähuoneen tekemään myönnytyksiä. Mutta sitten ylähuoneen uusi ponsiehdotus pakkotyöstä, jonka puolesta äänestivät kreivi Balleström ja herrain huoneen katoliset edustajat. Herrain huone osotti voimaansa pakottaen kreivi Bülowin lupaamaan heille tyydytyksen aikaansaamiseksi, muutoksia lakiin, joka koski satunnaisia sairaustapausrahoja ja jonka muutoksen tarkoituksena oli estää työväestöä vaikuttamasta näitten kassojen hoitoon. Siinä ne tapaukset jotka pakottivat erään vapaamielisen työnantajan kirjottamaan kirjeen vanhoilliseen sanomalehteen „Das Reich“, jossa m. m. sanottiin: „Tuhansien omistajien tulee olla kiitollisia vanhoilliselle puolueelle kummassakin kamarissa sen järkähtämättömyydestä. Se oli suuremmoinen aika jolloin he huusivat „Quos Ego“ hallitukselle ja sen ystäville sosialidemokrateille (Naurua). Mihin vihdoin kaikki tämä johtaa? Eivätkö he tahdo meidät kokonaan ryöstää j. n. e. (Naurua). Näin kummallisena esiintyy maailma meidän kapitalistiemme mielikuvituksessa. Hallitus tahtoo, sanotaan kirjelmässä edelleen, tehdä kapitalistit köyhien orjiksi ja viskata heidän miljoonansa köyhälistön käsiin ilman tarkotusta. Kieltämätöntä on myös, että työnantajain liitot nimenomaan v. 1903 lähtien ovat kasvaneet voimaltaan ja merkitykseltään. On useita sellaisia teollisuuden haaroja, joissa kaikki työnantajat ovat yhdistyneet liittoon samaan aikaan kuin meillä, valitettavasti kyllä, on satojatuhansia työläisiä, jotka eivät kuulu vapaisiin ammattiliittoihin eikä edes kristillisiin yhdistyksiin. (Aivan oikein!) Saksan porvariston luokka-

itsetietoisuus on valitettavasti korkeammalla saksalaisen työläisen luokkaitsetietoisuutta. (Äänekästä myötätuntoa.) Tähän me olemme velvolliset kiinnittämään erityisesti huomiotamme jos tahdomme selvittää itsellemme lähimmän tehtävämme. Työnantajat me näemme lujasti yhteenliittyneenä, mutta työläiset hajallaan eri järjestöissä. Kristillisten ammattiyhdistysten erityisenä tarkoituksena on ollut rikkoo työväen luokan voimaa. (Aivan oikein!) Jos joku sanoisi kristilliselle kapitalistille, että hänen täytyisi liittyä johonkin kristillisten työnantajain liittoon, niin hän sanoisi: „Millainen juoru teidän päähänne on tultut! Minulle on samantekevä kenen kanssa minulla on asioita, olipa hän juutalainen, kristitty, pakana tai muhamettilainen — hän on lihaa minun lihastani — hän on kapitalisti. Me työnantajat olisimme kerrassaan tyhmeliinejä jos me tällaisten erimielisyyksien tähden heikentäisimme itseämme. (Aivan oikein.) Ainoastaan taitamattomat työläiset, jossa asemassa heitä pidetään keinotekoisesti, sallivat hajottaa itseään silloin kuin heidän olisi erityisesti välttämätöntä kuulua yhteen ja toimia yksimielisesti“.

Tällä maaperällä kasvaa kapitalistien pyrkimys ryhtyä hyökkäämään. Berliinissä, Rheinillä, Vestfaliassa sekä Vesperin alivarsilla Baijerissa, Saksenissa ja Tyuringenissä syntyi äskettäin joukko työstä erottamisia ennenkuulumattomassa määrässä. Joutokotaiset työstä erottamiset Baijerissa minua erityisesti huvittivat, vaikka minä kärsinkin siitä kohtalosta mikä tuli työläisten osaksi. Pikkuporvarillisessa talonpoikaisessa Baijerissa ilmenivät luokkavastakohdat kerrassaan räikeinä. Kapitalistit täällä hälytyskelloin julistivat julmaa luokkataistelua. (Aivan oikein!) Ja meille taas on edullista että vastakohdat kehittyvät äärimmäisyyteen saakka sentähden, että silloin muodostuu siksi selkeä asema, ettei siinä ole tilaa myönnetyksille, puolinaisuuksille ja soviteluille. (Äänekästä myötätuntoisuutta.) Nyt näille

kaikkein tyhimmillekin työläisille tehtaitten ja konepajojen sulkemisen tähden on selvennyt ja tullut ymmärretyksi luokkien vastakohdat. Ja se, joka on käynyt tämän kehityksen, on kaikiksi ajoiksi kadonnut vapaamielisten ja keskustan joukoista.

Työnantajaluokan pyrkimys ryhtyä hyökkäämään, käy yhä enemmän ja enemmän huomattavammaksi. Tämän taistelun loppua ei voida nähdä, vaan päinvastoin se luonnollisella välttämättömyydellä yhä voimistuu ja käy julmemmaksi, sentähden, että Saksassa kapitalismin kehitys kuumeentapasin sysäyksin rientää huippukohtaansa. Vuodesta 1895 lähtien olemme eläneet jättiläismäisen teollisuuden kehityksen ajanjakson, jonka johdosta työväen luokkakin on saanut sen voimansa, joka perustuu sen lukuisuuteen. Porvariston voima perustuu kultaan, sen miljooneihin ja miljardeihin, mutta työväenluokan lukuisuus on sille sellaisena vastapainona, että työväestö, tuntien voimansa, vihdoin murtaa porvariston mahtavuuden, vaikkapa sen kassoissa olisi satoja miljardeja. (Pauhaavaa mieltymystä.) Siinä kysymyksiä, jotka työväenluokan ennenkaikkea tulee selvittää itselleen. Ei voida enää kärsiä, että meidän omissa riveissämme riittämättömästi arvostellaan köyhälistön voimaa ja merkitystä. Niinpä sanomalehdistömme agitaattorien työ suuremmaksi osaksi tapahtuu aivan epäsäännöllisesti ja epätydyttävästi. (Aivan oikein!) Nyt näillä puoluepäivillä meidän tulee kerrankin selvittää ja valaista kaikki, jotta jokainen tietäisi mitä meidän tulee tehdä. Meidän täytyy tietää, että me seisomme silmä silmää vasten sellaisen aseman kanssa, joka luonnollisella välttämättömyydellä johtaa romahdukseen; mutta vastustajiltamme, porvaristolta, työväenluokan kasvavaan voimaan, lukuisuuteen, tietoisuuteen ja valtiolliseen kypsytyteen katsoen on kokonaan kadonnut halu aiheuttaa näitä romahduksia. (Voimakkaita käsientaputuksia.) Väärin on

puhua, että sosialidemokratit nimenomaan tahtovat saada aikaan vallankumouksen. Tämä ei ole koskaan tullut meidän päähämme; mitä etua olisi saada aikaan kumous, jossa työläiset ensimmäisinä kovasti kärsivät. (Aivan oikein!) Tarvitsee vain katsoa Venäjälle, jossa romahdukset ovat välttämättömiä . . . Ja eikä kukaan muu kuin Fredrik Suuri eräässä teoksessaan selittää miten syntyvät romahdukset s. o. vallankumoukset; hän sanoo, että niitä eivät aiheuta kansanjoukot, vaan hallitukset. Tämä oli sama katsantokanta, jota Bluntschli edusti valtio-oikeutta koskevain tutkimustensa kukoistusaikana. Vieläpä sellainen lehti kuin reiniläinen katolinen „Echo“ kirjotti tänä vuonna toukokuussa että „ymmärtämättä täydelleen historiaa, voi olettaa, että muutamat pahansuovat ja kansanturmelijat voivat aiheuttaa vallankumouksen; vallankumoukset voivat syntyä ja kehittyä ainoastaan silloin sellaisen historiallisesti kehittyneen valtiomuodon omaamassa maassa, jossa löytyy kansan syviä rivejä suuresti rasittavia ehtoja. Tällaiset vallankumoukset ovat aina menestyksellisiä. Miten paljon tahansa taistelisisimmekin sosialidemokratiaa vastaan, me emme muuten sitä voita kuin uudistuksilla ja jos me emme täytä työväestön oikeutettuja vaatimuksia, niin he loppujen lopuksi kauttaaltaan tulevat sosialidemokrateiksi“. (Aivan oikein.) Nämä ovat kerrassaan järkeviä ajatuksia, samoinhan puhumme myös mekin. Mutta siinäpä onkin kaikkien vallassaolevain luokkain päällä lepäävä kirous, etteivät he koskaan ratkaisevalla hetkellä muista historiaansa, eivätkä koskaan tee sitä, mitä heidän pitäisi tehdä. Menetelkään siis porvaristo niinkuin se haluaa. Minä lausun vain Rodbertuksen v. 1849 kirjottamilla sanoilla: „nykyinen järjestelmä ei voi vapauttaa alemmaa luokkaa veroista ja sotapalveluksesta, päinvastoin, ne pääasiassa lankeevat köyhälistön hartioille. Sentähden on kahdenkertaisesti oikeudenmukaista köyhälistön saavut-

taa täydellinen valtiollisten oikeuksien tasa-arvoisuus. *Kun kerran historian kulku on määrätty, niin köyhälistöä auttaa kaikki: totuus ja mielettömyys, oikeudellisuus ja laittomuus, siunaus ja kirous.*" (Hyvä!)

Niin muodoin me sosialidemokratit olemme ja toimimme sellaisissa edullisissa ehdoissa, että me ainoastaan kasvamme ja lujitumme, katsomatta vastustajiemme kaikkiin salajuoniin. Me kasvamme sentähden, että kapitalistinen yhteiskunta kasvaa myös ja yhä suuremmassa määrässä luo sellaisia olosuhteita, joissa syntyy uusia sosialisteja. Yhtä tehottomia kuin olivat meitä vastaan tähdätyt „socialistilait“, yhtä tuloksettomia tulevat myös olemaan heidän uudet väkivaltakeinonsakin. Minä tunnen nuoria meidän riveistämme, jotka kärsimättömästi odottavat sitä päivää milloin nämä toimenpiteet todellisesti pannaan täytäntöön. (Aivan oikein!) Mutta me emme iskisi kirvestä kiveen. (Eloisaa mieltymystä.) Mitä kaikkea me osotimmekaan polisille niitten 12 vuoden aikana, jolloin socialistilaki oli voimassa: kuinka me polisia pilkkasimme ja kuinka me sille nauroimme. (Eloisia huudahtuksia: oikein, oikein!) Mutta valtiolliset vastakohdat kasvavat myös, eikä ainoastaan taloudelliset. Porvaristo pysyen mahtavuutensa ja yhteiskunnalliseen asemaansa nähden johtavana yhteiskuntaluokkana, katsoo kuten jumalalliseen säädökseen (vaikka se ei uskokaan Jumalaan) siihen, että se keskittää itseensä valtiollisen vallan ja pitää — lausuakseni tässä Bismarkin tavoin, — käsissään lainsäädännön vipusinta, jotta se voisi oman tahtonsa ja etujensa mukaisesti säätää lakeja. Porvaristo sanoo: „Me omaamme jättiläismäisen omaisuuden ja maksamme veroja, sentähden meidän tulee myöskin hoitaa eli hallita valtiota“. Jos porvaristo olisi hankkinut tämän omaisuuden otsansa hiessä, niin se voisi ehkä sanoa siten. Mutta tämä omaisuus on koottu teidän hielänne ja verellänne, ja siitä suuremmoisesta ylijäämästä,

minkä te luotte heitä varten, he maksavat veronsa. (Aivan oikein!) Tämä lurjusmainen kerskailu ja keppoteleminen, että rikkaat vain sentähden, että ovat rikkaita, ovat velvolliset omaamaan kaikki oikeudet, on aina ollut tavallista ja käytännössä, ja laajat joukot ovat joutuneet ja joutuvat narratuksi sentähden etteivät tunne sosialidemokratian periaatteita.

Porvariston taloudellinen voima on viimeisen 15 ja erittäinkin 10 vuoden kuluessa mennyt jättiläisaskelin eteenpäin. Siitä suuremmoisesta omaisuuden määrästä mikä viimeisen 10 vuoden aikana on kokoontunut työnantajain, kapitalistien, liittojen, kartellien ja trustien käsiin, teillä ei ole aavistustakaan. Tarvitsee vain muistaa, miten paljon porvaristo tuhlaa ja kuluttaa rahoja löytämättä tuhlauksillensa riittämään asti sopivia tilaisuuksia. Parhaiden tämä on nähtävissä Berliinissä. Tämän kaiken edessä himmenee kaikki se tuhlaus mikä tapahtui ja vallitsi vanhassa Roomassa turmeltuneimpana keisarikauden aikana, jolloin vieraita kestettiin orjien lihalla ruokittujen riikinkukon ja meriankeriaitten kielillä. Minulle eivät ole suinkaan yhdenkerran vakuuttaneet sellaiset henkilöt, jotka tuntevat näitä asioita lähemmin, että Berliinissä useasti yhdet päivälliset maksavat 20, 30, 40 jopa 50,000 markkaa. (Voimakasta mielenliikutusta, „kuulkaa, kuulkaa!“) Nämät ovat sellaisia summia, joitten edessä meidän ministerimme palkatkin pienenevät. — Porvaristo suorastaan ostaa itseään varten tarpeellisia virkamiehiä valtion palvelukseen maksaen heille kaksin eli nelinkertaisesti heidän ylläpitonsa ja liikapalkan kautta tai avulla varustaa heidät pääomalla, jonka korot nousevat paljon suuremmiksi eläkettä. Tällä tavoin vaikuttaa porvaristo eron saaneisiin virkamiehiin, jotka puolestansa taasen vaikuttavat virastoihin ja ministeristöön jääneihin entisiin virkatovereihinsa. (Aivan oikein!) Juuri täten saa porvaristo lainsäädännön ja hallinnon käsiinsä.

Siinä on agraarien ja kapitalistien vaikutusta, josta eivät voi haaveilla kansan joukot ja josta heillä ei ole käsitystäkään. Siinä tosiasioita, jotka meidän tulee saattaa kautta maamme tiedoksi, sen seikkaperäinen selitys naulata tästä kaikille oville, jotta ihmiset tietäisivät miten heitä petetään ja ryöstetään. Ja näin ollen ei porvaristo ymmärrä miten tällaisten luokkavastakohtien vallitessa voidaan myöntää yleinen, yhtäläinen, välitön ja salainen äänioikeus. Tämä merkitsee sille kansan kukoistuksen ja kohtalon uskomista raakojen, turmeluneitten ja karkeitten joukkojen käsiin, joukkojen, jotka perustuvat ainoastaan suurilukuisuuteensa. Mutta ennen kaikkea kansan hienostoon ei kuulu yksinomaan aatelisto, siihenhän lukeutuvat myöskin rahasäkkien omistajat s. o. rahavaltamme. Suotta ei Ballinille, Kruppille ja muille sentaipaisille suuruuksille valmisteta hovissa niin loistavaa vastaanottoa. Heitähän vastaanotetaan siellä kuin jotakin perinnöllistä vapaaherraa, jonka sukupuusta heti voi nähdä että hän periytyy Hohenzollereista: tämäpä onkin sitä porvaristoa, joka vallitsee kultaa ja pitää ohjia käsissään. Nyt toteutuvat meidän suurten johtajaimme Marxin ja Engelssin sanat, jotka he vuonna 1848 kirjottivat kommunistisessa manifestissa: „Nykyajan valtion valta on vaan valiokunta, joka hoitaa koko porvariston yhteisiä asioita“. (Aivan oikein!) Minulle johtuu mieleen samanlainen tapaus, jolloin minä, 16 vuotta sitten, puhuin samasta asiasta valtiopäivillä ja jolloin silloinen sisäasiain ministeri hra F. Betticher vahvisti minun sanani lausuen hiljaa: „aivan oikein“. Enkä minä samassa suinkaan lyönyt laimin äänekkäästi ilmottaa valtiopäiville tästä hra Betticherin taholta puheeni osaksi tulleesta myöntymyksen ilmaisusta. (Kovaa naurua.) Maatalouspolitiikka on meille välttämätön, kienties ei näin typerä ja järjestön politiikka kuin nykyinen, mikä aiheuttaa ainoastaan lihan kallistumista. Mitä taasen

hallitukseen tulee, täytyy sen ajaa maatalouskysymystä erään vallassaolevan luokan — junkkerien etujen tähden. Missä muussa voivatkaan sitten vallassaolevat junkkerit toteuttaa etujaan kuin korkeissa maataloustulleissa ja muissa sen hyväksi järjestetyissä valtiollisissa toimenpiteissä. Porvariston kanssa se ei voi kilpailla rikkauksineen ja tuloineen, ja sentähden se kalasteleekin kultakaloja omasta keskuudestaan, ja suurempia kultakaloja pyydystäessään heittää se onkensa tietystikin niin kovin ylönkatsottujen juutalaisten piiriin, jolla kullalla se sitten kultaa vanhat vaakunansa. (Naurua.) Maataloutta eivät agraarit harjota juuri nimeksikään, sillä he eivät tällä kehtaa rasittaa itseään. Heidän poikansa kaartin ja ratsuväen upseerit toimivat ylenmäärin hevosineen, sievine naisineen, urheiluneen ja muine sen tapaisine ylentävine hommineen, jota varten tarvitaan niin paljon rahaa, ettei missään tapauksessa maatalous voi tuottaa niin paljon. Näin ollen täytyy valtion tarjota heille auttavaa kättään, valtion, jota he pitävät junkkerien valtiona. Mutta tähän ei ollenkaan ole kellovainen valtio, jossa on yleinen äänioikeus. Tästäpä juuri viha yleiselle äänioikeudelle, tästäpä ne syytökset, jotka joku viikko tätä ennen esiintyivät „Kreuz Zeitungin“ palstoilla. „Kohta taas uudelleen kokoontuvat nämä onnettomat valtiopäivät“ kirjottaa lehti, „se tietysti tulee taasen olemaan kykenemätön ratkaisemaan asioita, — ja me uudelleen tulemme kuulemaan socialidemokratien pitkiä puheita. Nämä valtiopäivät ovat ainoastaan yksi välttämätön paha“. Mutta se ei ole totta, että valtiopäivät ainoastaan viimeisinä vuosina olisivat tulleet kykenemättömiksi ratkaisemaan asioita; valtiopäivät ovat jo vuodesta 1872 alkaen kärsineet tällaista kroonillista kykenemättömyyttä. „Kreuz Zeitung“ vaikenee myös sen suhteen, että Preussin parlamentti kolmiluokkaisine vaalijärjestelmineen ja 15 markan päiväpalkkoineen on säännöllisesti osottautunut

kykenemättömäksi tekemään päätöksiä. Ja Preussin edustajain keskuudessa ei ole suinkaan vähän sellaisia, jotka ilman mitään pätevää syytä kokonaisin viikoin ja kuukausin eivät käy katsomassakaan parlamenttia ja sitten tavattomalla häikäilemättömyydellä nostavat heille tästä ajasta tulevan korvauksen. (Kuulkaa, kuulkaa!) Vieläpä „Kreuz Zeitungin“ entinen vastaava toimittaja, salaneuvos Vagner oli todistettu syylliseksi siihen, että hän, näyttäytymättä koko istuntokaudella valtiopäivillä, viimeisenä päivänä nosti kassasta palkan koko istuntokaudelta. (Eloisaa mieltymystä: „kuulkaa, kuulkaa!“) Eräs kansallisvapaamielinen edustaja itse valitteli minulle useitten omien toveriensa inhottavaa käytöstä.

Valtiopäivät eivät saa korvausta edustajiaan varten sentähden, että sinne valitaan yleisen ja yhtäläisen vaalioikeuden perusteella ja sentähden, että siellä istuu sosialidemokrateja. Lähtien kaikista näistä perusteista he huudahtavat; „pois yleinen vaalioikeus“. Tietysti oli aika, jolloin myös vapaamieliset olivat sitä mieltä, kuten itsestään on ymmärrettävää, että yleisen vaalioikeuden loukkaamattomuus tulee olla turvattu. Kansalliskokous asetti tämän vaatimuksen ohjelman tärkeimmäksi kohdaksi, ja kun Bismark valtiollisten olojen pakosta oli pakotettu ottamaan Pohjois-Saksan liittosopimuksen perusteisiin yleisen, yhtäläisen ja salaisen vaalioikeuden niin kansallisvapaamielisen puolueen komitea julkaisi v. 1868 kehoituksen, jossa sanottiin: „Parlamentissa me näemme kansan elämän voimien yhdistelmän; suoran, yleisen ja salaisen vaalioikeuden tulee muodostua yhteiskunnallisen elämän perustaksi. Me emme salaa itseltämme niitä vaaroja, jotka siihen sisältyvät niin kauan kunnes painovapaus, kokoontumis- ja yhdistymisvapaus ovat rajotetut“. Siis silloin heidän mielestään oli olemassa vaara yleiselle vaalioikeudelle siinä, ettei ollut riittävästi muita vapauksia. Kansallisvapaamieliset viittasivat silloin myös siihen, ettei ollut

edustajapalkkiota, vaikka he vuotta tätä ennen tekivät Bismarkille palveluksen kieltäytyessään edustajakorvauksesta. „Tämä vanhentunut luokkavaalijärjestelmä“, sanotaan kehotuksessa, „on jo elänyt aikansa. Lähinnä kokoontuvien maapäivien tehtävänä on harkita, millä tavoin ja minkälaisien ehtojen vallitessa voidaan toteuttaa yleinen vaalioikeus“. Näin virallisesti ja juhlallisesti esiintyi kansallisvapaamielinen puolue vuonna 1868. Siitä lähtien tämä puolue sille ominaisine uskosta luopumistaipumuksineen on polkenut jalkoineen ohjelmansa ja vieläpä esiintynyt yleistä äänestystä vastaan ja myötävaikuttanut valtio- ja maapäivillä sen rajoittamiseksi. Niinpä v. 1887 silloisilla n. s. Faschingsreichstag'illa kansallis-vapaamieliset yhdessä vanhoillisten kanssa, enemmistönä ollen, pidensivät valtiopäivien lainsäädäntökautta kolmesta vuodesta viiteen vuoteen. Eikä hyökkäykset viimeisten vuosien kuluessa yleistä vaalioikeutta vastaan ole suinkaan lakanneet. Minä muistutan, kuinka äskettäin vapaaherra von Zellitz, lähtien siitä ajatuksesta, että pohjoisessa kaikki menee siihen suuntaan, että voidaan toteuttaa kolmiluokkavaalijärjestelmä, ponnisteli saadakseen Liittoneuvoston vastustamaan Saksan eteläisissä valtioissa maapäivävaaleissa siirtymistä yleisen vaalioikeuden kannalle. Minä muistelen miten vaalioikeutta tämän johdosta huononnettiin Saksenissa, Hampurissa ja Lübekissä. (Tämän ohella sopii mainita että puolueessa vallitsee erimielisyys kunnallisen vaalioikeuden muuttamiseen nähden Badenissa ja Fürdessä, jonka tähden minä pyydän erottaa nämä kaksisuuntaa johtopäätöksieni piiristä.) Tässä minä kiinnitän huomiota ainoastaan siihen, että tällaiset vaalioikeuden huonontamiset tapahtuivat juuri niissä piireissä, kuten Hampurissa, Lübekissä ja Saksenissa, jotka ovat olleet tunnettuja sosialidemokratian varmimpina paikkoina. Minkätähden puolue ei täällä menettänyt niin kuin useat toivoivat sen tekevän, minä sanon

myöhemmin. Edelleen todistan minä, etteivät ketkään muut kuin kaikenkarvaiset vapaamieliset, myötävaikuteneet kaikkialla vaalioikeuden rajottamiseksi. Sydämensä sisimmässä ovat melkein kaikki vapaamieliset yleisen vaalioikeuden vastustajia, niin että vaalioikeuden porvarillisten puolustajain luvun voisi sormin laskea. (Aivan oikein!) Mitä on vapaamielisyys tehnyt Preussissa parantaakseen vaalioikeutta? . . . Rickert teki kaksi kertaa ehdotuksen tähän suuntaan, mutta joutui omien puoluelaiustensa syytöksien ja hyökkäysten alaiseksi. Nürnbergin maistraatin enemmistö on kokoonpantu vapaamielisen kansanpuolueen edustajista, ja kuitenkin tämä vapaamielinen maistraatti viime maapäivävaaleissa häpeämättömästi käytti valtaansa, jakaen kaupungin siten vaalipiireihin, että 15,000 porvarillista voitti 22,000 sosialidemokratialle annettua ääntä. (Kuulkaa, kuulkaa!) Aivan samalla tavoin toimivat myöskin vapaamielisen kansanpuolueen edustajat Hampurissa vaalioikeuden supistamiseksi. (Aivan oikein!) Kaiken tämän jälkeen olisi valheellista vakuuttaa, että vapaamielisyys on yhden oleellisimman kansan oikeuden puolustaja. — Mutta kuinka on tässä suhteessa keskustan laita? — Keskustan, jonka kanssa yksissä puolin toverimme Baijerissa antoivat äänensä yleisen vaalioikeuden hyväksi. Kuitenkaan viime mainittu toiseikka ei millään muotoa kumoa sitä mitä olen sanonut. Jos te ajattelette, että keskustalla on valtiollisia periaatteita, niin te olette erehtyneet. Sillä on ainoastaan yksi päämäärä: lujittaa hinnalla millä hyvänsä kirkon valtaa ja samalla sen yhteydessä myöskin omaansa. Keskusta seisoo ainoastaan jumalalle kelvollisen valtiojärjestyksen puolella. Mutta sen silmissä tämä jumalalle mieluinen järjestelmä on kuitenkin ainoastaan välttämätön ehto, jolle perustuu keskustan ja kirkon voima. (Aivan oikein!) Kirkko on, kuten se on Strasburgissa kumomattomasti osotettu, aikojen

kuluessa koettanut tehdä sovintoa kaikellaisten valtiojärjestelmän ja jokaisen taloudellisen olosuhteen kanssa; ja minä vakuutan toverit, että jos asia kehittyisi ratkaisuuksaan ja keskusta tietäisi, että nyt se ei voi suoriutua sosialismin kanssa, niin, — minä asetan tuhanen yhtä vastaan, — kristillisen rakkauden saarnaajat, jotka nyt ovat porvarillisen järjestelmän, kuten aikaisemmin feodaalisen ja antiikkisen järjestelmän puolella, tulevat silloin kannattamaan sosialismia. (Mieltymystä, äänekästä naurua.) Ja he tulevat todistamaan teille ja tämän tekisivät he sellaisella voimalla ja selvyydellä, että te heihin verrattuina näyttäisitte sääliä poropeukaloilta, että uusitamentti niissä ja niissä paikoin aivan täydelleen puhuu kommunismin puolesta ja tällä tavoin katolisen kirkon ja sosialismin välillä *ei olisi mitään eroa olemassa*. (Yleistä mieltymystä ja naurua.)

Niin tulee tekemään keskusta joku kaunis päivä kuin se ei enää muuten voi menetellä; tietysti sen toiveet meihin nähden eivät tule toteutumaan. Mutta oli nyt miten hyvänsä, keskusta Baijerissa ja Badenissa toimii yleisen vaalioikeuden hyväksi. Kysytään, minkätähden? Baijerissa voimassaolevan vaalioikeuden perusteella ei keskusta ole kykenevä saavuttamaan valtaa, jota se tahtois, sitä valtaa, joka antaisi sille ehdottoman herruuden valtion hallinnossa ja kansan edustamisessa. Meidän baijerilaiset toverimme ovat kiintyneet kysymykseen keinolla millä hyvänsä saada vallitseva valtiojärjestelmä kumoon. Ja koska vapaamielisyys uskollisena asemalleen kapitalismin valtiollisena edustajana, vastustaen kaikkia uudistuksia, ei tahtonut mennä minkäänlaisiin myönnytyksiin, niin kävi välttämättömäksi hetkellinen yhteistoiminta sosialidemokratian ja keskustan välillä. Mutta siitä hetkestä alkaen, kun tulee saavutetuksi hetkellisen yhtymisen tarkoitus, sosialidemokratian ja keskustan välillä syttyy uudelleen

taistelu sellaisella voimalla, jollaisena se ei ole koskaan esiintynyt keskustan ja vapaamielisten välillä. (Aivan oikein!) Tällainen oli tähän saakka asiointila Baijerissa, jossa niinmuodoin keskusta esiintyi ainoastaan sentähden yleisen vaalioikeuden puolesta, että viimemainitun avulla oli ainoastaan mahdollisuus käyttää hyväkseen kannattajainsa ääniä talonpoikaisväestön ja pikkuporvariston keskuudessa. Juuri samoin oli asianlaita Badenissa, jossa kansallisvapaamielisten voima oli muserrettavissa ainoastaan yleisen vaalioikeuden avulla; tämän tähden, eikä periaatteellisista syistä, esiintyi keskusta Badenissa ja Baijerissa yleisen vaalioikeuden puolesta samaan aikaan kuin Preussissa vuodesta 1875 alkaen, jolloin vielä eli Virdhorst, keskusta ei sormean liikuttanut sen toteuttamiseksi. Päinvastoin täällä toimi keskusta vastaiseen suuntaan. Se uudisti vaalioikeuden v. 1892—1893 sillä tavoin, että tämä vaikutti taaksepäin heihin itseensä, silloin kuin he koettivat suoriutua yleisestä vaalioikeudesta mauttomilla ja tyhjillä puheenparsilla.

Palaamme nyt Würtembergiin. Siellä, kuten tunnettua, on kyseessä perustuslain muutos. Yleinen vaalioikeus on siellä ollut olemassa vuosikymmenien ajan, vaikka vaalipiirijako onkin perin epätasanen. Uudistus täytyy ennenkaikkea tapahtua niitten 24 etuoikeutetun jäsenen pois sulkemisella toisesta kamarista, jotka istuvat siellä, kuten edustajat, oman valtiollisen palveluksensa ja kirkollisen asemansa puolesta. Edelleen, nämä 24 paikkaa tulisi täyttää yleisen vaalioikeuden perusteella. Mutta tässä astuu näyttämölle würtembergiläinen keskustan johtaja, valtiopäiväedustaja Gröeberg ja sanoo: tätä ei voida sallia sentähden, että se antaisi sosialidemokratien käsiin hirmuisen vallan. Sellaisia lauluja virittää keskusta Würtembergissä. Ja sitten tämä Gröeberg, erinomaisen taitava herra, piirtää edustajakamarin suhteen sellaisen kuvan, että ylimyksillä käy vilu pitkin pintaa siitä

uhkaavasta vaarasta, joka johtuu yleisen äänioikeuden laajentamisesta Würtembergiin, jolloin nim. nämä 24 paikkaa tulee edustajakamarissa täytettäväksi voimassaolevan yleisen vaalioikeuden perusteella. Oi! jospa tämä olisi totta! Herra Gröeberg tietää samaten kuin minäkin, ettei tämä ole totta, eikä tämä voi olla totta sentähden, että Würtembergissä ei ole vielä vastaavia taloudellisia edellytyksiä olemassa. Siis Gröeberg edellyttää, että nämä 24 edustajaa valittaisiin, vaikkakin yleisen ja suoran vaalioikeuden perusteella, kuitenkin säädyttäin siten, että keskustan herruus edustajakamarissa tulisi turvatuksi. Te näette, missä määrin minä olen oikeassa vakuuttaessani, että keskusta esiintyy sen mukaan kuin sille on hyötyä. (Yleistä mieltymystä.) Kuvan täydennykseksi johtuu mieleeni se mitä tänä vuonna huhtikuussa oli kirjoitettu „Kölnische Volkszeitungissa“ yleisen vaalioikeuden huonontamisesta Hampurissa. „On täysin paikallaan“ kirjotti lehti, „että jokainen valtio, niinpian kuin sosialidemokratinen enemmistö parlamentissa uhkaa saattaa pysähdyksiin koko valtio koneiston, ryhtyy vitkastelematta kaikkiin toimenpiteisiin sitä vastaan“. (Kuulkaa, kuulkaa!) Siinä on keskustan ohjelma nähtävissänne. Se on yleisen vaalioikeuden puolella niin kauan kunnes turvaa sen kautta enemmistön itselleen. Mutta kun sen kautta saavutetaan sosialidemokratinen enemmistö, niin silloin asia on toisin. Me „Kölnische Volkszeitungin“ mukaan saatamme hallituksen koneiston seisahduksiin, niin pian kun joudumme hallituksen peräsimeen. Ei! me tahdomme sen saada ennenkuulumattomalla joutuisuudella toimimaan siihen suuntaan, että, hyljäten vanhan rojun, voisimme luoda uuden terveellisen elämän ehdot. (Hyvä!) Edelleen kirjottaa „Kölnische Volkszeitung“ „ettei minkäänlainen valtio voi vapaehtoisesti mennä itsensäkieltämiseen, eikä sallia itsensä

kukistamista vastarinnatta. Siinä tapauksessa ei sosiaalidemokratien tarvitse ajatella minkäänlaisia kuvitteluja“.

Muistakaa tämä hyvin ensi vaalien edellä vaalitaistelussa ja ottakaa aina huomioon suhteemme keskustaan nähden.

Ei liene kellään epäilystä, että tulee joskus päivä, jolloin nämä asianhaarat saavat sellaisen menon kuin minä olen esittänyt. Marxilaiset ja revisionistit lähtevät siitä ajatuksesta, että köyhälistö lisääntyy lukumääräänsä nähden päivä päivältä kunnes se muodostaa kansan enemmistön. Jo nyt köyhälistö, lukuisuutensa ja sosiaalisen merkityksensä kautta, muodostaa kansan perustan; se on rikkauten tuottaja, se on meidän hyvinvointimme ehto, meidän verotusjärjestelmämme ja puolustuslaitoksemme kykeneväisyyden ja kaiken ratkaisevan tekijän peruste. Sen joukot ovat yhteiskunnan perustus ja sen hartioilla kohoaa yhteiskunnallinen pyramiidi ja jos vain tämän pyramiidin peruste alkaa horjua, niin sen kanssa romahtaa myös koko pyramiidi maahan. (Se on oikein!) Minä en kuvittele asioita näin synkässä valossa. Voi olla mahdollista rauhallisenkin kehityksen kulku. Tämä riippuu meistä. Tämä riippuu ennen kaikkea siitä voimasta, jonka me annamme järjestöillemme ja siitä valtiollisesta kypsyydestä, jonka me istutamme saksalaiseen työväenluokkaan, jonka tulee jokaisen historiallisen kehityksen hetkenä tuntea erityinen tehtävänsä ja muodostaa tämän kanssa yhdenmukaiseksi menettelytapansa. (Voimakaita tyytyväisyyden ilmaisuja.) Tässä suhteessa on täydellinen selvyys välttämätön. Mutta toiselta puolelta, vielä enemmän kuin meistä, riippuu kehitys meidän vastustajiemme esiintymisestä. Heidän toimintansa ja menettelytapansa määräävät eli sanelevat meidän menettelytapamme. Heistä yksistään riippuu, meneekö kehitys rauhallista, n. s. luonnollista tietä, tai johtaako se romahduksiin. Ken ajattelee, että joukoilta voidaan

kieltää ja vieläpä riistääkin yleisinhimiset kansalais-oikeudet, hän kauheasti erehtyy. (Aivan oikein!) Siinä ei auta minkäänlainen jarrutuskaan. Jarruttakaa siellä ylhäällä niin paljon kuin haluatte, se kuitenkin katoaa yhdessä teidän mukanne! Me näemme edelleen, että porvarilliset puolueet yhä enemmän ja enemmän sulavat yhteen ja että vastakohtat heidän välillään samaten suuremmissa ja suuremmissa määrässä tasotuvat. Porvarilliset puolueet ajattelevat näin: me emme voi karkottaa päämme yltä tätä hirmuista aavetta, sosialidemokratiaa, joka päivä päivältä antaa meille siksi paljon huolta, että se ilmenee unessakin. Nyt me tahdomme jokatapauksessa liittyä lähemmin toisiimme voidaksemme yhdessä sen torjua. Siitäpä johtuu vihollistemme luja yhdistyminen jo vuoden 1903 vaaleista alkaen. Klassillisen esimerkin antaa meille maapäivävaalit Eslingenissä, jossa kaikki puolueet, alkaen etelä-saksalaisesta kansanpuolueesta, kaikkein äärimmäisimmästä porvariston radikaalisesta ryhmästä aina vanhoillisiin saakka, yksimielisesti esiintyivät sosialidemokratiaa vastaan ja jossa toverimme tarmokkuutensa kautta, voittivat porvarillisten puolueitten yhteisen ehdokkaan. Jos minä joskus olisin ollut tyytyväinen vürtenbergiläisille tovereille, niin se oli Eslingenin vaalien johdosta. (Aivan oikein!) Sosialidemokratian erottaa porvarillisista puolueista sellainen juopa, ettei minkäänlainen yhtyminen enää voi olla mahdollista. Lähtien tästä asiantilasta, porvarilliset puolueet järjestivät keskuudessaan taisteluliiton sosialidemokratiaa vastaan. He tuhlaavat rahojaan muodostaakseen erityisen lajin partiojoukon valtiollisia urheilijoita, jotka, huolehtimatta porvarillisten puolueitten valtiollisesta erilaisuudesta, ovat velvolliset esiintymään puhujina sosialidemokratiaa vastaan tarkoituksella taistella sen kanssa ja heittää lokaa sen silmille.

Viimeinen suuri kaivostyömiesten lakko osotti, miten väärin ajattelevat ne, jotka arvioivat parlamenttaarisen toiminnan liian vähäiseksi. Taistelun siveellinen tulos ei ollut heidän häviönsä, vaan voittonsa, (aivan oikein!) voittonsa, joka pakotti voimakkaimman vallan Saksassa, Preussin hallituksen, visseissä rajoissa, välittämään vuorityöläisistä ja toimeenpanemaan uudistuksen vuorikaivoslainsäädännön alalla. Mutta hallitus ei rohjennut esittää vuorilainsäädäntö ehdotustaan yleisellä vaali-oikeudella valituille valtiopäiville, vaan se jätti ehdotuksensa kolmiluokkaiseen Preussin parlamenttiin, tietäen, ettei siellä uudistus tule koskaan todelliseksi uudistukseksi, vaan jää ainoastaan sen irvikuvaksi. (Aivan oikein!)

Ja tässä asiassa keskusta ponnisteli sängen paljon, koska se kaikkine voimineen tahtoi suojella itsensä siltä vaaralta, että esitys olisi tullut valtiopäiville. Me näemme tässä hämmästyttävän todistuksen siveellisestä voimasta, jota voi osottaa yleinen vaalioikeus varsinkin sosialidemokratien saadessa vaikuttaa asiain kulkuun.

Niin olivat vuorikaivostyöläiset esikoisoikeutensa suhteen petetyt; esitettiin näet lakiehdotus, joka ei missään määrässä ollut työläisten vaatimuksien mukainen. (Aivan oikein!) Tätä valmistettaessa ylähuone hyväksyi päätöslauselman, jossa esitettiin vaatimus uusien pakko-työlakien säätämisestä ja sen jälkeen Bülow antoi lupauksensa rajoittaa työläisten itsehallinto-oikeutta sairaskassatrahastoihin nähden. Tämä kaikki osottaa, mitä olisi tapahtunut, jos sosialidemokrateja ei olisi ollut valtiopäivillä. (Aivan oikein!) Ja katsomatta tällaiseen levottomuutta herättävään menettelytapaan vuorityöläisten kanssa, kuitenkin uskalletaan neuvoa meitä kieltäytymään parlamenttaarisesta toiminnasta.

Tuolla, Venäjällä riehuu epätoivoinen taistelu ennenkaikkea valtiollisten oikeuksien ja nykyaikaisen valtiojärjestyksen saavuttamisen puolesta. Siellä rohke-

asti taisteluvalmiina astuvat barrigaadeille meidän toverimme, siellä naiset ja lapset heittäivät kaikki ja uhraavat kalleimpansa, elämänsä, voidakseen vihdoin saavuttaa nykyisen valtiojärjestyksen. (Pauhaavia suosionosotuksia.)

Vieläpä sellainen vanhoillinen henkilö, kuin kenraali Liebert, joka kaikkein vähimmän tekisi sosialidemokratialle myönnytyksiä, on lausunut vakaumuksenaan, että nykyisin sota vasten kansan tahtoa, on uhkarohkeata. Joukot tahtovat omaa oikeuttaan, ratkaisevaa ääntä politiikassa, koska kerran he kantavat sen seuraukset. Ja kuitenkin meille sanotaan, ettei köyhälistöllä ole voimaa eikä mitään merkitystä. Kaukana siellä, josta minä en koskaan tätä odottanut, kaikuu puhe siitä, että puolueen voima on vähäinen, — ja tämä nyt, katsomatta kreivi Capriviin 12 vuotta sitten poismenneelle toveri Grillenbergille lausumaan mielipiteeseen, että hallitus, jokaista lakiehdotusta tehdessään punnitsee, miten se tulee vaikuttamaan sosialidemokratiaan. Mutta eihän meillä ole minkäänlaista vaikutusta, emmekä me näyttele mitään osaa! Edelleen sanotaan, ettemme me voisi edes sanoakaan mitään oleellista, ja kuitenkin epäilemätöntä on, että sosialidemokratia omaa vussin määrän vaikutusta. Viimeaikoina hallituksen kanslerista tahdotaan tehdä favallaan valtiollinen paavi. Jokaiselta, ken koettaa arvostella hallituksen toimenpiteitä ulkopolitikan alalla, tukitaan suu. Niin tapahtui Jauresille, samoin tovereillemme Constanseessa, eikä kauan sitten myöskin minulle Strasburgissa. Valtion polisivirkamies sai nielaista useita karvaisia sanoja ja sitä tietystikin hermostutti, (naurua) koska se, mitä puhuin, ei ollut hänelle mieleen, ja kun minä jouduin Marokkon kysymyksen, niin hänen kärsivällisyytensä loppui. Hän kielsi minua koskettelimesta siihen. (Kuulkaa, kuulkaa!) Minä en tahtonut saattaa asiaa niin pitkälle, että kokous olisi hajo-

tettu ja katsoen siihen, että tämä sekaantuminen antoi minulle aiheen tehdä uusia hyökkäyksiä minä — alistuin. Mutta katsokaamme miten on asianlaita rajojemme ulkopuolella.

Venäjällä käytävä taistelu saattaa hallituksemme suuremmassa määrässä levottomaksi kuin te luulettekaan. Heillä on taikauskoinen pelko, että taistelu ulottuu Venäjältä tännekin. He sanovat, että jos sellainen on Venäjällä mahdollista, jossa ei ole minkäänlaista järjestöä ja jossa köyhälistö on verraten vähälukuinen, niin miten voi tapahtua Saksassa, missä on valistuneet joukot, järjestynyt köyhälistö ja jossa meillä ei ole ainoastaan bataljooneja, vaan kokonaisia armeijarykmentejä, jotka ovat sosialidemokrateista muodostuneita. Jos lisäksi otetaan huomioon reserviarmeija ja nostoväki, niin muodostuisi kokomainen sosialidemokratinen brikaadi. (Myrskyisiä suosion-osotuksia.)

Ja he tulevat tällöin vastointahtoaan tehneeksi itselleen kysymyksen: „Miten käy meidän kanssamme?“ Toverit, he olisivat lyhytnäköisiä, elleivät tekisi tätä kysymystä. Kaikki tämä pääasiassa riippuu sosialidemokratian mahtavuudesta. Alituiset siirtomaapolitikan harhaiskut, häpeällinen ulkopolitika laivaston ja verotuksen suhteen, — kaikki tämä, kuten se käsitetään johtavissakin, piireissä on tärkeätä ainesta sosialidemokratialle, ainesta, joka on täysin meidän käytettävissämme.

Ei voi myöskään olla riidanalaista, että me vähemmistönä olisimme pakotettuja pidättymään politikassa etupäässä puolustavassa asemassa ja toimimaan suurimmaksi osaksi arvostelijoina, jossa me muutoin niin tarmokkaasti esiintyisimmekin, että hra von Einem olisi äärettömästi onnellinen, jos sosialidemokrateilta olisi lailla kokonaan pääsy kielletty valtiopäiville. (Naurua.)

Tällainen on asema ja jokainen ajatteleva puolueen jäsen, senjälkeen kuin entiset keinot ovat osottautuneet riittämättömiksi vastarinnan keinoina työväen luokan oikeuksien vissejä kuritustoimenpiteitä vastaan, tulee kysyä itseltään, ovatko meidän entiset agitationi- ja menettelytapamme riittäviä, vai tuleeko meidän etsiä uusia? Ja tässäpä esiintyykin näyttämölle kysymys valtiollisesta joukkolakosta. Meille sanotaan, että valtiollista joukkolakkoa voidaan kyllä järjestää, muttei siitä tule puhua julkisuudessa. Kuitenkin on tyhmästi menetelty estää eli syrjäyttää tämän kysymyksen tutkimus, tehden tämän tarkoituksella, ettei siitä kuultais. Tällainen politiikka on pelkurimaista. (Aivan oikein!) Jos tätä kysymystä tutkitaan ratkasevasti kaikkialla, erotuksesta, — säännöllisesti tai epäsäännöllisesti, niin jokainen ajatteleva ihminen ja erityisesti puolueen johtaja, joka kerran sitä nimeä kantaa, on velvollinen tekemään itselleen kysymyksen siitä, eikö jo ole tullut hetki, jolloin puolueen tulee ottaa tämä kysymys perinpohjaisen keskustelun alaiseksi. (Myötätuntoisia mielenilmauksia.) Jos näyttämölle astuvat suuret joukot, niin ne toimenpiteet, joitten avulla he tulevat näyttelemään tärkeää osaansa, eivät saa jäädä vaille heidän harkintaansa. Jos joukot innostuneesti ottavat osaa johonkin määrättyyn liikkeeseen, niin he välttämättömästi vaativat täyden mahdollisuuden tutustua tämän toiminnan tarkoituksiin ja seurauksiin. Tähän heillä on kieltämätön oikeus. (Myötätuntoisuuden ilmauksia.)

Sitäpaitsi ymmärtäväiset joukot eivät koskaan sokeasti seuraa annettuja määräyksiä.

Ja niinpä ammattiyhdistysten kongressissa Kölnissä otettiin käsiteltäväksi Bemelburgin päätöslauselma. Kongressi tahtoi siten selviytyä joukkolakkoa koskevasta kysymyksestä. Kongressi hylkäsi yleisen lakon anarkistien ja anarkososialistien tarkoittamassa merki-

tyksestä, selittäen, että enemmän keskustelut siitä ovat liikaa ja tarpeettomia. Mutta mitä tällä saavutettiin?

Tulos oli aivan päinvastainen! Juuri jälkeen näitten, sekä muotonsa että sisältönsä puolesta varsin sekavian Bemelburgin ponsien esille ottamisen, alkoi mitä vilkkaampi väittely.

Miten epäselvät nämä ponnet olivat, näkyy siitäkin, että Elm oli lausunut moitteen niitten epäselvyydestä, Elm, jonka kanssa minä todellakin useasti keskustelin erinäisistä kysymyksistä ja jolloin useasti katkasin kärjen hänen tämän tai tuonkaltasilta johtopäätöksiltä, mutta jota minä kuitenkin pidän täysin kelvollisena tuomarina kaikessa mikä koskee ammatillisen kongressin keskusteluja sekä sen, yleisestä lakosta hyväksymien ponsien merkitystä. Täytyy tosiaankin mikroskoopilla tutkia näitä ponsia voidakseen perinpohjaisesti huomata, että niitten laatijat eivät vielä olleet menneet niin pitkälle, että olisivat kieltäneet kaikellaisen keskustelun tästä kysymyksestä! . . . Näitten ponsien esityksestä samoin kuin niitten perusteluistakin jää jokatapauksessa se käsitys, että keskustelut ja väittelyt paremmin kuin ne valaisisivat tätä asiaa.

Mutta koska kuitenkin tätä asiaa voi selittää toisinkin ja koska me erittäin toivomme saavamme tässä kysymyksessä kulkea käsi-kädessä ammattiyhdistysten kanssa, niin me olemme pakotetut siirtymään tämän kysymyksen objektiviseen tutkimukseen. Vielä seuraava kohta Elmin kirjoituksessa on minun mieleiseni. „Sen sijaan että tuoda esille näin epäselvää ja vastakohtaista ehdotusta“, — kirjottaa hän, — „olisi ollut paljon parempi terävästi ja peittelemättä lausua omistavien luokkien hallitukselle mielipiteensä seuraavasti: jos te uskalatte käydä käsiksi yleiseen vaalioikeuteen, niin ammatillisesti järjestynyt työväki tuo ilmi kaikella tarmollaan voimansa ja merkityksensä taloudellisessa elämässä tehdäkseen kukistustoimenpiteillenne vastarintaa“. (Ai-

van oikein!) Tässä asiassa minä olen samalla katsantokannalla kuin Elm. Hän kirjottaa edelleen: „Ammatilliset liitot harrastavat paljon enemmän kuin puolue yleisen vaalioikeuden suojelemista. (Oikein!) Sillä vaalioikeuden ollessa vaaranalaisena, on myös kokoon-tumis-, yhdistymis- ja liittoutumisvapaus uhattuna.“ (Oikein!) Elm lisää, että puolueen johtajat eivät tuntisi erittäin suuria vaikeuksia, jos taas uudelleen säädettäisiin poikkeuslait, sillä he tulisivat silloin nou-dattamaan v. 1878 menettelytapaa. (Hyvä!) Se on-kin aivan oikein. Siihen aikaan salaisia järjestöjä kas-voi kuin sienä sateella. Me leikimme poliisin kanssa kuin kissa hiiren kanssa. (Naurua.) Tämä oli taval-laan huvitusta, sangen mieluista virkistystä meille useille. (Mieltymystä.) Ja useasti ollen pienemmässä toveri-piirissä, me erityisellä tyytyväisyydellä kerromme toinen toisillemme seikkailuja niiltä ajoilta, miten me siinä suhteessa, vedimme silloin polisia nenästä, (naurua) ja minkälaisia sukkeluuksia sille laitoimme. (Naurua.) Ja jos muutamat tovereistamme sattuiivatkin joutumaan linnaan, niin mitäpä siitä! . . . — Me melkein kaikki olimme siellä lyhemmän ajan ja ehkä saattaa olla niin, että toveria, joka ei ole kertaakaan istunut, voidaan pitää jotenkin epäluotettavana. (Voimakasta naurua.)

Säälittävä olisi puolue, joka peljäten vastustajan voimaa, ei ryhtyisi rinta rinta vasten puolustamaan yleisinhimillisiä ja kansalaisoikeuksiaan. (Voimakkaita käsien taputuksia.) Meidän nähdäksemme viimeisten tapausten aikana Venäjällä, tuhannet meidän venäläi-set toverimme, miehet ja naiset panivat vaaranalaiseksi oman elämänsä, kaikkensa, emmekö me sitten olisi kylliksi rohkeita kärsiäksemme muutamia kuukausia vankeusrangaistusta tai jotain ehkä pahempaakin säi-lyttääksemme edes ne oikeudet, joita meillä nyt on. (Kaikuvia käsientaputuksia.)

Niin muodoin Kölnin kongressin päätös on syn-

nyttänyt ainoastaan epäselvyyttä ja neuvottomuutta, niin että riita on jatkunut loppumattomiin. Ei ole huomiota herättämättä myöskään se kohta Bemelburgin esityksessä kongressille, jossa hän perustelee ehdotustaan tässä kysymyksessä päiväjärjestykseen siirtymisestä. „Tämä oli tehty“, sanoo hän esityksessään, „sitä varten, että voitaisiin karttaa välttämättömyyttä, että ammatilliset liitot joutuisivat toisessa paikassa yksipuolisesti hyväksyttävien päätöksiä alle alistetuiksi“. Tämä „toinen paikka“ ei ollut mikään muu kuin puoluekokous. Näin muodoin siis tahdottiin toimia meitä vastaan ja jo aikaisemmin vaikuttaa meidän päätöksiimme.

Jos on jokin kysymys, joka kiinnittää niin hyvin puolueen kuin ammattiyhdistystenkin huomiota, niin on se kysymys juuri valtiollisesta joukkolakosta.

Itse asiassa ammattiyhdistyksiänsä jäsenethän ovat samalla kansalaisiakin ja näin ollen he elävimmällä tavalla harrastavat ei ainoastaan yhteiskunnan taloudellista kehitystä, vaan myös valtion valtiollista rakennetta. Mutta mitä on sitten valtio? Sille, joka tahtoo perusteellisesti tutkia tätä kysymystä, minä suosittelen Engelsin kirjaa „Perheen, yksityisomaisuuden ja valtion alkuperä“, jos ken ei ensilukemalla tätä kirjaa ymmärrä, lukekoon toisen kerran. Hän käsittää silloin mikä on valtio ja ymmärtää, että se ainoastaan silloin ilmenee välttämättömänä, kun kommunismille perustuvan perheellisen ja perinnöllisen olemisen tilalle astuu yksityisen omistusoikeuden järjestelmä. Niin pian kuin tämä historiallisen kehityksen hetki tulee, silloin alkavat myös ilmetä luokkavastakohdat. Omistavat luokat tulevat omistamattomien vihollisiksi ja päinvastoin. Omistavien luokka asettuu hallitsevaan asemaan, alistaa kansan joukot valtansa alle, sekä perustaa järjestön, jota juuri kutsutaan valtioksi. Tämä järjestö onkin sitä varten omistavilla luokilla, että he, käyttäen valtaa, voivat turvata ja suojella etujansa omistamattomien

vaatimuksilta. Tuotannon sekä sen jakamista koskevain menettelytapojen kehityksen määrästä välttämättömästi seuraa myös valtion muuttuminen. Entisajan valtio orjatalouden järjestelmineen vaihtuu feodalisiksi valtiolaitokseksi, joka perustuu orjaoikeudelle. Tässä viime-mainitussa syntyvät kaupungit omanluontoisine taloudellisine rakenteineen, jonka edut vähäkerrassaan joutuvat huomattavasti vastakohtaisiksi feodalisin asiain järjestyksen kanssa. Tämän vastakohtaisuuden perustalla, tertius gaudesina, syntyy rajaton yksinvalta, monarkia, perustaen tähän vastustukseen voimansa ja mahtavuutensa. Sitten syntyy nykyaikainen porvaristo, joka julistaa sodan niinhyvin feodalista kuin monarkistakin yksinvaltaisuuden järjestelmää vastaan, ja lopuksi yhdenmukaisena eduilleen luo perustuslaillisen valtion. Se saavuttaa tämän suurien koko Europan perustuksia järkyttävään vallankumouksien kautta. Typeriä ovat sentähden syytökset meitä vastaan siinä, että me muka tahdomme vallankumousta siksi, koska tähänastiset porvarilliset vallankumoukset ovat luoneet sille maaperän. On totta, että porvaristo on antanut köyhälistölle joukon erilaisia oikeuksia, mutta kaikkein tärkeintä, yleistä vaalioikeutta ei se tahdo myöntää niin kauvan kuin on vähänkin mahdollisuuksia sen estämiseksi olemassa. Sentähden myöskin köyhälistön tulee koettaa saada valtiovalta käsiinsä, niillä keinoin, joita seuraten entiset, siihen saakka sorretussa asemassa olevat luokat, ovat historiallisten tapausten kuluessa saavuttaneet herruuden, muuttaen sittemmin yhteiskunnan ja valtion rakenteen yhdenmukaiseksi omille eduilleen. Samaten köyhälistön, viimeisen sorretun luokan, tulee valloittaa valtiollinen valta käsiinsä ja sen avulla luoda sellainen yhteiskunnallinen ja valtiollinen järjestelmä, joka olisi omansa tekemään köyhälistön voiman järkähtämättömäksi. (Hyvä!) Loppujen lopuksi nykyiselle valtiolle

lyö viimeinen hetki. — Uudessa yhteiskunnassa ei tule enää olemaan luokkavastakohtia ja valtio hallitsevana ja alistavana voimana kadottaa sentähden viimeisen puolustuksensa ja kaiken olemassaolonsa mahdollisuuden. Mutta siksi kunnes tämä ei vielä toteudu, — ja kaiken todennäköisyyden mukaan tämä ei tapahdu kohta, — me olemme pakoitettuja keinolla millä hyvänsä saavuttamaan valtiollista valtaa. Toverit, se olisi tervettä järkeä ja kaikkien historiallisten tapauksien kehitystä eli menoa vastaan, jos, aineellisessa, fyysisessä sekä henkisessä suhteessa vankaksi kehittynyt köyhälistöluokka sallisi itseltään riistää sen, jota siihen saakka sorretut luokat, ymmärrettävistä syistä vaativat. (Myötätuntoisuuden ilmauksia.) Samaten eivät meidän voimanponnistelumme siihen suuntaan jää vähäpätöisiksi; miten me sen saavutamme — se, ei riipu meidän, vaan vastustajaimme luomasta valtiollisesta asemasta. Me voimme heille ainoastaan sanoa: Varokaa! Luuletteko te todellakin näin XX vuosisadalla voivanne kauan aikaa johtaa valtion asioita vasten kansan suuren enemmistön tahtoa. Se ei ole mahdollista! Teidän on aika oppia historiasta, mihin tämä johtaa.

Ja niinpä oli lausuttu ajatus, että meidän täytyisi turvaantua anarkistien saarnaamaan ratkaisevaan keinoon, yleiseen lakkoon. Todellisesti puhuen, anarkismi ei ole mitään muuta, kuin loogillinen tulos porvarillisesta liberalismista ja individualismista. (Aivan oikein!) Tämä kaikkein parhaiden käy selville Stirnerin kirjoittamasta teoksesta „Einzige und Eigenthum“ („Yksilö ja hänen omaisuutensa“) joka huolimatta siitä, että se on ilmestynyt v. 1845, kuitenkin sisältää anarkismin ja anarkososialismin perusaatteet. (Naurua.) Sentähden me tapaamme kaikkialla anarkisteilla samat ideologiset perusteet kuin liberalismillakin. Tämä anarkismi julistaa: „Valtion kanssa meillä ei ole mitään tekemistä, oma „minäni“ on ainoastaan olemassa, eikä minua

muu liikuta. Valtio, tämä hirviö, se on ruumiillistunut voima, joka minua ahdistaa ja joka anastaa minulta yksilöllisen vapauteni; minulla ei ole sen kanssa mitään asiaa. Tehkää työtä köyhälistönä persoonallisuutenne kehittämiseksi ja te tulette näkemään miten kauvaksi pääsette“. Mutta siinäpä onkin asia, että parhaimmat yksilölliset luonteet ja monilukuiset sekä erinomaiset kansassa riutuvat inhimillisen täydellistymisen siemenet eivät pääse tarpeenvaativalla tavalla kehittymään nykyisen asiain tilan vallitessa. Ja jos jotkut erityiset yksilöt ovat tilaisuudessa kehkeytymään tässä suhteessa täyteen kukkaansa, kehittyen suuriksi, nälkään ja puutteeseen katsomatta, niin nämä tapauksethan ovat onnellisia poikkeuksia. Nykyinen yhteiskunta perustuu yksilöllisyyden hävittämiseen laajoissa joukoissa ja valtion tehtäviin taasen kuuluu tähän tukahduttamiseen myötävaikuttaminen. „Ja tämäpä valtio juuri“, — sanoo Friedberg, — „meidän tulee jättää rauhaan; meidän ei tule kiinnittää siihen huomiota.“ (Friedberg: „minä en ole sitä sanonut.“) (Kääntyen Friedbergiin): Minä osotan sen teille kun tulen tilaisuuteen kiistelemään kanssanne Berlinissä. (Kokouksen puoleen kääntyen.) Siellä hänellä on suurempi sananvapaus ja minä uskon, että hänelle käy siellä siten jollatavoin hänelle ei ole koskaan käynyt. (Jatkuvaa naurua.) Siis yleinen lakko osottautuu jonkinlaiseksi yleiseksi keinoksi; koko porvarillinen yhteiskunta on sen avulla kukistettavissa, mutta millä keinoin nykyinen valtio voidaan kukistaa, siitä ei ajatella. Niin pian kuin yleinen lakko on julistettu, niin valtio roikkuu ikäänkuin ilmassa. Aivan kuin se siihen rauhallisesti suostuisi. (Naurua ja myötätuntoisuuden ilmauksia.) Yleisen lakon avulla voidaan keskeyttää sota, saada armeija riisumaan aseensa, sillä voidaan silmän räpäyksessä valloittaa kahdeksan tuntinen työpäivä, se

luo yhdellä iskulla sosialistisen järjestelmän ja mihin tahansa katsot, kaikkialla on yleinen lakko! . . .

Kaikesta tästä menee pää ikäänkuin pyörälle. (Hyvä!) Johtopäätöksenä kaikesta tästä laulusta ilmenee yksinomainen trade-unionismi. (Oikein!) Tätä kenties ei toivota, mutta tähän kuitenkin johtaa asiain logika. Näillä kaikkivoivan, kaikkimahtavan yleisen lakon kannattajilla vähäkerrassaan siinä määrin katoaa jokainen usko valtiollisen voiman ja valtiollisen taistelun välttämättömyyden merkitykseen, että he eivät pidä puolestaan laisinkaan tarpeellisena valtiollisten järjestöjen toimintaa. (Aivan oikein!)

Yleistä lakkoa koskevaa kysymystä on jo käsitelty useimmissa kansainvälisissä kongresseissa. Ensimmäisen kerran Parisissa v. 1889, jossa Tressaud esitti sen ajatuksen, että toukokuun ensipäivän mielenosotuksella ei tule olemaan mitään merkitystä, ellei sitä tueta yleisellä lakolla; julistakoon kongressi, että viimeainittu ilmenee yhteiskunnallisen vallankumouksen alkuna. Hänen, tälle pohjalle perustunut ehdotuksensa, hyljättiin kuitenkin valtavalla äänten enemmistöllä. Kansainvälisessä kongressissa Brüsselissä Domela Nieuwenhuis esitti, että kaikkien maitten sosialistit sodan julistuksen sattuessa, vastaisivat siihen kääntymällä kansan puoleen kehoittaen keskeyttämään kaikkialla työt. Tämä ehdotus samoin tuli hyljättyksi. Kansainvälinen kongressi Zürichissä v. 1893 jätti erityisen komitean harkittavaksi tämän kysymyksen. Komitea esitti seuraavat ponnet, jotka eivät kuitenkaan joutuneet enemmän käsittelyn alaiseksi:

„Otaen huomioon, että lakko voidaan panna toimeen ainoastaan vissien ehtojen vallitessa ja viseissä tarkoituksissa, jotka kuitenkaan eivät voi olla ennakolta määrättävissä; ottaen samaten huomioon, että maailman lakko jo erimaitten erilaisen taloudellisen kehityksen takia on mahdoton panna käytäntöön ja taas sinä

hetkenä, jolloin sen voisi panna käytäntöön, ei enää ole tarpeen; vielä ottaen huomioon, että yhteen maa-hankin rajottuva yleinen lakko, vaikka se rauhallisesti pantaisiin toimeen, olisi tulokseton, koska nälkä ensi-sijassa kohtaisi lakkolaisia ja pakottaisi nämä antautu-maan — väkivaltaisen lakon taas vallassaolevat luokat armotta masentaisivat, selittää kongressi, että nykyi-sissä sosialipolitisissa oloissa suurlakko parhaassa tapa-uksessa menestyisi yksityisillä teollisuus aloilla ja vielä että joukkolakot olosuhteitten mukaan voivat olla mitä tuhoisin ase niin valtiollisessa kuin taloudellisessakin taistelussa, kuitenkin ase, jonka tehokas käyttäminen edellyttää työväenluokan vankkaa ammatillista ja val-tiollista järjestäytymistä, kongressi kehottaa sentähden kaikkien maitten sosialistisia puolueita kaikella tavalla edistämään näitä järjestöjä ja siirtyy maailman lakkoo koskevassa kysymyksessä päiväjärjestykseen.“

Tämä päätöslauselma on merkillinen pääasiassa siinä suhteessa, että se, hyljäten maailman lakon, pitää suuren, tarkoitukseltaan valtiollisen joukkolakon kyseen-alaisena, tosin nimenomaan sellaisten ehtojen vallitessa, jolloin työväen järjestöt ovat vastaavasti kehittyneet. Tässä suhteessa minä itse olin suurimmassa määrässä hämmästynyt sen sisällön suhteen tutkiessani kongres-sin asiakirjoja. Minä pidän tätä osaa Brüsselin kongressin ponsista selkeämpänä Amsterdamissa hyväk-syttyjä ponsia. (Aivan oikein!) Yleinen lakko oli myös käsiteltävänä Lontoon kansainvälisessä kongressissa v. 1896. Työväen luokan taloudellista politiikkaa kos-kevissa ponsissa sanotaan: (esittäjänä oli Molkenburg) „Kongressi pitää lakkoo ja boikottausta välttämättö-mänä keinona ammattijärjestöjen tarkoituksen saavutta-miseksi, mutta ei pidä kansainvälistä suurlakkoo mah-dollisena. Lähinnä välttämätön on työväen joukkojen ammatillinen järjestäytyminen, koska järjestäytymisen

laajuudesta riippuu lakkojen ulottuminen koko teollisuusosalalle tai koko maahan.

Parisin kansainvälisessä kongressissa v. 1900 viimeisenä kysymyksenä päiväjärjestykseen siirtyessä oli yleinen lakko. „Me uudistamme“, — lausui esittelijä Legien, — „vaikkei muotonsa puolesta täysin tyydyttävän Lontoon kongressin päätöksen, osottaaksemme siten, ettei katsantokantamme yleiseen lakkoon nähden ole muuttunut... Niin kauan kunnes köyhälistön järjestöt eivät ole kylliksi lujittuneet, yleistä lakkoa koskevan kysymyksen käytännöllinen määrittely ei ole mahdollinen. Alkuasteilla oleva yleinen lakko tuottaisi porvaristolle yhden tyydytyksen; porvaristo suoriutuisi sen kanssa muutamissa päivissä lyömättä laimin kenties tilaisuutta ryhtyä aseisiinkin lakkolaisia vastaan ja siten olisi vuosikymmenien työ tuhattu“. Loppujen lopuksi kongressi 27 äänellä 7 vastaan hyväksyi komitean enemmistön esittämät Lontoon kongressin kanssa yhtäpitävät ponnet.

Te näette, ettei suhde tähän kysymykseen ollut kokonaan kielteinen. Vihdoin, meidän käsillämme on Amsterdamin kongressin päätös. Se kuuluu: „Katsoen siihen että *suurlakon menestymisen välttämätön edellytys on vankka työväen järjestäytyminen ja vapaehtoinen kuri*, pitää kongressi ehdotonta yleislakkoa, siinä mielessä, että kaikki työ seisoi, toimeenpanemattomana, koskapa se tekisi mahdottomaksi kaiken, siis myös työväen olemassaolon. Katsoen vielä siihen että työväenluokan vapautus ei voi olla seurauksena sellaisesta äkillisestä voimanponnistuksesta, mutta että voi olla mahdollista, että lakko, joka ulottuu yli koko yksityisen, talouselämälle tärkeän liikkeen haaran tai käsittää suuren joukon liikkeitä, voi olla äärimmäinen keino tärkeitten yhteiskunnallisten uudistusten toteuttamiseksi tai taantumuksellisten, työväenoikeuksia uhkaavain pyrkimysten vastustamiseksi, varottaa kongressi-

työläisiä anarkistien harjottaman, suurlakkoa ajavan kiihotuksen johdosta laskemasta takapajulle tärkeätä joka-päiväistä pikkutaisteluaan ammatillisen, valtiollisen ja osuuskunnallisen toiminnan aloilla ja kehoittaa heitä vahvistamaan yhteyttään ja voimaansa luokkataistelussa kehittämällä järjestöjään, koska, jos valtiollisella tarkoituksella tehty lakko kerran osottautuisi tarpeelliseksi ja hyödylliseksi, sen menestys riippuu siitä.“

Suuri ero on olemassa sen välillä mitä ammatillisten liittojen puheenjohtaja Robert Schmidt puhui Amsterdamin kongressissa ja Legien Parisin kongressissa v. 1900.

Legien mielipide oli seuraava: „jos te italialaiset ja ranskalaiset toivotte yleistä lakkoa, niin huolehtikaa samassa suhteessa järjestöjenne kehittamisestä, silloin vasta me tulemme harkitsemaan teidän kanssanne tätä kysymystä“. Robert Schmidt lausui päinvastoin Amsterdamin, että suuret ammatilliset liitot Saksassa eivät käsittele kysymystä yleisestä lakosta. Sopii huomauttaa tämän ohella, että Schmidt ei mitään muistuta suuresta joukkolakosta. Huomiota kiinnittävä tämän johdosta on myöskin Briandin Amsterdamin kongressissa esittämä ajatus. Hän pitää valtiollista joukkolakkoa välttämättömänä vastarinnan keinona yleisen vaaliolikeuden huonontamista vastaan.

Ylempänä lainatut ponnet tulivat hyväksytyksi suurella enemmistöllä nim. 36 äänellä 4 vastaan. Samoin Bremeninkin puoluepäivillä puhuttiin tästä kysymyksestä. Useat puhujat kuten esim. Zetkin, Liebknecht, Kautsky ja Bernstein puolustivat sen ottamista seikka-peräisen käsittelyn alaiseksi ensi tulevilla puoluepäivillä. Kölnin kongressissa Bemelburg otti samanlaisen aseman kuin Schmidt ja hyökkäsi teoreetikkojen kimppuun siitä, että nämä olivat herättäneet tällaisen kysymyksen ymmärtämättä kuitenkaan mitään käytännöllisestä elämästä. Robert Schmidt esitti siellä samanlai-

sen ajatuksen, verraten yleistä lakkoa työväenluokan kaulan ympärille kiedottuun lenkkiin, josta porvarit voivat sitä kuristaa. (Aivan oikein!) Bemelburg viittaa edelleen siihen, että työväen luokalle on rauhallisuus välttämätön voidakseen toimia järjestämistyössä, samaan aikaan kuin kysymys yleisestä lakosta aiheuttaa joukoissa levottomuutta ja voi olla hajaantumisen syytä.

Edelleen kysymys oli kyllin seikkaperäisesti käsitelty toveri Heinen kirjotuksessa „Socialistische Monatsheften“ syyskuun numerossa. Kirjotuksessaan hyökkää hän terävimmällä tavalla yleistä lakkoa käsittelevän, toveri Roland-Holstin kirjottaman kirjasen kimppuun. Minusta olisi ollut miellyttävämpää, jos hän huomaa- vaisemmin olisi käytellyt kynäänsä. Hän polemiseeraa Roland-Holstia vastaan sellaisessa äänilajissa, että se minua säälistää. (Aivan oikein!) Hän puhuu röyhkein elkein, samoin kuin hän on suoriutunut sellaistenkin henkilöitten, kuten Jauresin, Bemelburgin, Davidin j. m. s. kanssa. „Tällaiset abstraktiset järkeilyt' yleisestä lakosta“, kirjottaa hän, „ilmenevät parhaimmassa tapauksessa joutavan päiväisenä lörpötyksenä“. (Kuulkaa, kuulkaa!) Voidaan tietysti pitää kiinni tällaisista katsantokannoista ja ilmaista niitä ystävillemme. Kuitenkin siihen katsoen, että me niin paljon riitelemme hyvästä sävystä, minä, ottaen Heinen yhteiskunnallisen aseman huomioon, suuresti toivoisin että hän antaisi meille siinä hyvän esimerkin. Mitä minuun itseeni tulee, niin minä en ole toveri Holstin kanssa aivan samaa mieltä. Hänen kirjansa olen lukenut suurella kiintymyksellä ja kehoitan sitä kaikkien toverien lukemaan. Toveri Holst on omalla verellään kirjottanut tämän kirjan. Hän on yksi parhaimmista naisista, joita minä tunnen. Hollannissa vallinneen yleisen lakon aikana, johon hän suhtautui täysin hyväksyttävällä tavalla, hän ja hänen miehensä, aprikoimatta omaisuutensa kanssa, tyhjensivät taskunsa ja tekivät siinä määrin

huomattavia uhrauksia, että heidän taloudellinen asemansa horjuu. Hän on mainio agitaattori ja tekee itsensä huomattavaksi väsymättömän tarmonsä, itsekieltämisensä ja uskollisuutensa kautta asiaansa kohtaan. Sentähden minä kaksinkerroin valitan Heinen esiintymistä hänen suhteensa. (Aivan oikein!) Siis Heine esiintyy päättävimmällä tavalla yleistä lakkoa vastaan. Minulle ei ole koskaan sattunut, että niin terävästi arvosteltaisiin ja niin tyyliä kiisteltäisiin jotakin aatetta vastaan, kuin sen tekee Heine. Itseasiassa Heinen menettelytapa sisältyy siihen, että hän, käyttäen lainopillisia tietojaan, johtaa rangaistussäännöistä toisen pykälän toisensa jälkeen, johtuen sillä tavoin valtion kavallusta koskeviin sopimuskirjoihin, vallassa olevia vastaan järjestettyihin salaliittoihin ja vieläpä suuremmoiseseen julistettuun piiritystilaan. Mahdollisesti joillakin, henkisessä suhteessa vähemmän vahvoilla tovereilla saattaa tukka sen toisenkin kerran kohota pystyyn kaikkien niitten vaarojen pelosta, mitkä uhkaavat Saksaa siinä tapauksessa, että yleinen lakko otettaisiin käytäntöön. Sitten hän osottaa hirveisiin tuomioihin, joita tulisivat oikeusistuimet, vieläpä sotaoikeudet langettamaan, koska, hänen ajatuksensa mukaan, on aivan mahdoton tällaisen voimakkaan liikkeen rauhallinen kulku, vastustajain provokatooriisiinkin toimenpiteisiin katsoen. „Heine“, sanoi muudan toverini, kun hänen kanssaan keskustelin tästä kirjotuksesta, „itse sitä tietysti tahtomattaan hankki prokuraattorille hyviä aineksia syytöspuhetta varten“. Minä vastasin, ettei niin tyhmä ole yksikään prokuraattori, sillä eihän kaikkien tyhmiä joutu prokuraattoreiksi. (Heine: „Jokataapauksessa eivät he niin tyhmiä tulene olemaan“. Sctadthagen: „Kaikkein tyhmempiä ovatkin.“.) (Naurua.) Minä olen täysin vakuutettu, että te toveri Sctadthagen olette paljon järkevempi kuin kaikki prokuraattorit yhteensä. (Äänestä naurua.) Ei, eipä

edes tyhmin prokuraattori osottaudu niin typeräksi, että sellaisine syytöksineen, joita meitä vastaan Heine kirjoittelee, hänellä ei olisi menestystä nykyisen luokkavaltion tuomarien edessä. Mutta Heinen arvelut eivät perusteiltaan ole oikeat. Minä en voi millään tavalla yhtyä Heinen ennustuksiin välttämättömistä joukkolakon seurauksista. Se, mitä hän ennakoita huomaa visseissä tapauksissa mahdolliseksi todennäköisesti voidaan sanoa, rehellisesti puhuen, jokaisen yleensä huomattavamman lakon suhteen. (Oikein!) Jos ennen viimeisen suuren vuorikaivostyöntekijäin lakon alkua olisi käännetty Heinen puoleen neuvonpyynnöillä, niin hän olisi ollut kelvoinen samoilla perusteilla ja mielipitein esiintymään sitäkin vastaan. Itse asiassa kuitenkin koko tämän lakon aikana ei ilmennyt yhtään aihetta vallassa olevain sekaantumiselle. Kaivostyömiehet toimeenpanivat suuremman lakon, jolla oli niin suuri merkitys, ettei sellaista ollut yhdessäkään maassa aikaisemmin sattuneella n. s. joukkolakolla; sitä paitsi he johtivat sen sellaisella tyyneydellä ja järkähtämättömyydellä, että se ansaitsee kaikkea ihmettelyä. Juuri siihen aikaan minä palasin kansainvälisestä konferenssista Brüsselistä ja olin todellakin hämmästynyt siitä juhlallisesta tyyneydestä, joka vallitsi Ruhrin piirikunnassa. Savupiipuista ei kohonnut yhtään savutuprua, vaikka tavallisesti siellä on ilma niin sekoitettu, että täytyy sulkea vaunun akkunat. Aurinko rauhallisesti ja ystävällisesti valaisi tätä vihreällä peitettyä tasangolle laajenevaa piiriä.

Pikku kylissä vallitsi sellainen hiljaisuus, että näytti siltä ikäänkuin ne olisivat asumattomat. Ja jos tämä on mahdollista työläisiin nähden, jotka suurimmalta osaltaan muihin köyhälistön kerroksiin nähden ovat valtiollisessa ja sivistyksellisessä suhteessa jääneet jällelle, niin kysytään: mitä me emme voisikaan saavuttaa suurempine keinoinemme köyhälistön joukkojen

ollessa huomattavamasti kuriin tottuneena ja järjestyneenä, pelkäämättä niitä seurauksia, joita Heine arvaille. (Vilkasta hyväksymistä.)

Ja vihdoin on myöskin hetkiä, jolloin ei voida puhua uhreista. „Ylenkatsottu olisi sellainen kansa“, sanoo Schiller, „joka ei olisi valmis kaikkeaan uhraamaan säilyttääkseen kunniansa“. Niin, ylenkatsottu ja sääliittävä olisi työväenluokka, jos se sallisi itsensä kanssa menetellä kuin eläinten, ryhtymättä vastarintaan sortajiaan vastaan. (Myrskyisiä suosionosoituksia.) Tapaukset Venäjällä, Heinäkuun päivät Pariisissa, kommuuni v. 71, siinä esimerkkejä. Kun näitten marttyyrien varjot huutavat teille, niin ettekö tosiaankin te olisi kykenevät kärsimään muutaman viikon nälkää säilyttääksenne kaikkein oleellisimmat oikeutenne. (Ihastuneita suosionosoituksia.)

Huonosti te tunnette saksalaisia työläisiä, jos luulette heitä tähän kykenemättömiksi. (Uudistuvia käsien taputuksia.) Mitä olisi Heine sanonut kun Viedenissä vuonna 1880 oli tehty esitys „laillinen“ sanan poistamiseksi ohjelmastamme? Tämä oli hyväksytty silloin yksimielisesti ja ilman minkäänlaisia kiistelyjä. (Heine: „Ja täydellä oikeudella“.) Tässä tapauksessa me voimme täydellä oikeudella tällä tavoin esiintyä seuraavallakin kerralla. (Hyväksymistä ja naurua.) Me emme kiihota, vaan tahdomme puolustaa itseämme. Yleisellä valtiollisella joukkolakolla ei ole ainoastaan teoreettinen, vaan myös suurimmassa määrässä vakava käytännöllinen merkitys, kuten kysymyksellä sellaisesta taistelukeinosta, joka voidaan ja tulee soveltuttaa käytäntöön määrätystä tapauksessa. Heine ei luonnollisesti tahtonut toimia käsikädessä anarko-sosialistien kanssa. (Heine: „En!“)

Kuitenkin Friedeberg ja hänen kannattajansa eivät lyö laimin käyttäen tätä hyväkseen ja hänen kirjoituksiensa perusteella nostaa huutoa: „Katsokaa, mihin

saakka on mennyt Saksan sosialidemokratia! Siellä pelotellaan joukkoja mitä laajimmassa määrässä. (Friedberg: „Meillä on parempiakin aineksia“.)

Ei yhtään sanaa maininnut Heine, millä tavoin meidän tulisi hyökkäyksen sattuessa puolustautua. Hän sanoo ainoastaan: „Tämä keino ei kelpaa“. Eikä esitä mitään tilalle. Meitä nyljetään elävältä ja me tulemme istumaan kädet ristissä. (Voimakkaita mielenosotuksia.) Sanotaan että joukkolakko on ase, joka ei kelpaa mihinkään. Ja kuitenkin belgialaisten työläisten v. 1891 toimeenpanema joukkolakko, yleisen vaalioikeuden valloittamiseksi, päättyi menestyksellä, verrannollisesti puhuen, paljon suuremmalla menestyksellä kuin kaivostyöläisten lakko. Viimemainitun tuloksena oli kaiken kaikkiaan tyydyttämätön, ja sääliävä kaivosoloja järjestelevä lakiehdotus. Tämäkin lakko siis oleellisesti oli myös valtiollinen. Belgialaisten toveriemme onnistui saavuttaa 140 edustajapaikasta parlamentissa 33.

V. 1903 he uudelleen ryhtyivät joukkolakkoon saadakseen toteutetuksi vaalioikeuden kaikessa laajuudessaan. Tällä kertaa he eivät todellakaan saavuttaneet minkäänlaista menestystä. Minulla ei ole tarkotusta aiheuttaa tässä riitaa belgialaisten toverien menettelytavan suhteen, vaikka siinä on kyllä, sen tunnustan, sellaista, mikä antaa aihetta ajattelemiseen.

V. 1902 oli Itävallan kaivostyöläisillä joukkolakko Moraviassa ja Itävalta-Silesiassa. Se päättyi voitolla ja aiheutti vielä lain aikaansaamisen, jonka kautta työpäivä määrättiin 9 tuntiseksi, jota me emme olleet tähän saakka vielä saavuttaneet. Sitten muistamme yhteyssyiden tunnosta aiheutuneen lakon Barcelonassa, jolla lakolla oli puhtaasti anarkistinen luonne. Meillä Saksassa ei ammatillisille liitoille eikä puolueelle pistä mieleen toimeenpanna sellaisia lakkoja. Sellaiset lakot, jolloin yhden työläisryhmän vaatimuksia tukeakseen lakkaa suuren teollisuuspiirin koko työtätekevät

väestö, tulevat lähimmässä vastaisuudessa yhä suurem-
massa ja suuremmassa määrässä katoamaan.

Sittemmin on Ruotsissa ollut mielenosotuksen luon-
teinen lakko. Tällaista lakkoa, josta jo ennakoita sano-
taan: „me tulemme olemaan lakossa kolme päivää“,
me emme tee. Ja kuitenkin tälläkin lakolla oli omat
tuloksensa. Sen painostuksesta eduskunta päätti vel-
voittaa hallituksen 2 vuoden kuluessa laatimaan uuden,
vaalioikeutta koskevan lakiehdotuksen. Vanhaa vaali-
lakia, jota vastaan lakko oli suunnattu, ei enää voitu
säilyttää. Niin muodoin siis sielläkin, missä joukko-
lakko on syntynyt sellaisten ehtojen vallitessa, joitten
vallitessa minä ehkä en koskaan pitäisi sitä hyväksyt-
tävänä Saksassa, on se saavuttanut yhden tai toisenlaisen
menestyksen. Sitten Italiassa syntyi lakko työläisten
teurastuksen johdosta. Tämä hiljaisuudessa syntynyt
lakko valtasi heti yli 200,000 työläisen, suuremmalta
osalta sen ohella järjestymättömiä ja pakoitti hallituk-
sen julistamaan, että se hylkää kaikki toimenpiteet
välttääkseen sellaisten ammuskelemisien uusiintumiset.
Myöntäkäämme, että tämä lupaus ei laisinkaan häirin-
nyt hallitusta tänä vuonna toimeenpanemasta saman-
laista verilöylyä. Mutta lakon seurauksena oli kuiten-
kin sosialidemokratien vaaleissa saaman äänimäärän
lisääntyminen 165 tuhannesta 316 tuhanteen. Tästä
näkyi, että lakolla oli joukkoihin kylliksi edullinen
vaikutus, vaikka porvarilliset puolueet olivat tavatto-
masti levottomia ja kokonaisuudessaan äänestävät meitä
vastaan.

Vihdoin keväällä kuluvana vuonna olivat lakossa
italialaiset rautatietyöläiset. Minä oleskellassani silloin
Pohjois-Italiassa, olin tämän lakon silminnäkijänä. Lakko
epäonnistui ja siitä syytetään, — en tiedä millä pe-
rusteilla, — sosialidemokratista eduskunta ryhmää.

Toisesta, voitolla päättyneestä joukkolakosta, ei
taasen kukaan mainitse mitään. Lähes seitsemän vuotta

sitten Itävallan koillisradan työläiset ja palvelijat pysäyttivät kaiken työn klo 12 yöllä. Lakko oli siinä määrin yksimielinen ja yhtenäinen, että kun joltakin asemalta muudan ylemmistä palvelijoista teki lähiasemalle kysymyksen: „Minkätähden juna N:o 12 ei saavu?“, hänelle vastattiin: „Juna jäi meille“. (Naurua.)

Lakko kesti kolme päivää, jonka jälkeen rautatiehallitus teki myönnytyksiä, niin että lakkolaiset saavuttivat kaiken mitä olivat vaatineet. Ei niinkään vähäisestä merkityksestä ollut lakon samaa yleisen mielipiteen tuki. Vihdoin minä huomautan joukkolakosta Venäjällä. Siellä missä tovereiltamme puuttuu kaikkia valtiollisia oikeuksia ja laillisia taistelukeinoja, joukkolakko yksi toisensa perästä samassa paikassa toimii sellaisella tarmolla, että se aivan pakosta synnyttää yleistä hämmästyä. Kuitenkin asiaintila Venäjällä on siinä määrin epäsäännöllinen, ettemme me voi käyttää sikäläistä lakkoa esimerkkinä.

Totuuden mukaan ei ole sattuma, että valtiollisia joukkolakkoja on alkanut esiintyä vasta vuodesta 1893 lähtien ja sitäpaitsi ensikerran Belgiassa. Sittenmin ei näitä lakkoja ole ollut vuoteen 1902 saakka, josta alkaen aina vuoteen 1905 on sattunut kokonainen joukko tällaisia joukkolakkoja. Niin muodoin eivät laisinkaan ole ne oikeassa, jotka vakuuttavat, että kaikki joukkolakot epäonnistuvat. Sanokoot ammattiyhdistysten jäsenet, miten useita epäonnistuneita lakkoja he suorittivatkaan, niin kauvan kuin järjestöt eivät olleet riittävässä määrässä kehittyneet. Lukematon joukko. Samaten myöskin nyt useat lakot päättyvät epäonnistuneesti. Näihin saakka joukkolakot ovat syntyneet verraten epätydyttävien keinojen ja osaksi myös järjestymättömien työläisten avulla.

Tietysti minä en teille toverit tätä lainkaan suosittele, eikä pä kenellekään pistäne päähän jotain senlaista suositella. — Se olisi yksinkertaisesti järjettömyyttä.

Jos meille saksalaisille kehuen luetaan ansioksi taipumuksemme filosofiaan ja jos me, kuten Heine sanoo, kokonaan olemme kiintyneet teoretiseeraamaan, — niin eihän tietysti meiltä voida riistää toista hyvää ominaisuuttamme, — järjestäytymiskykyä, jota me hallitsemme siinä määrässä kuin tuskin mikään muu kansa. (Aivan oikein!) Saksan armeija, niin paljon kuin sen kimppuun hyökkäilemme, esittää puolestaan järjestämistaidon näytteen, josta kiitos omituisen preussilais-saksalaisen kykeneväisyyden ja taidon. Samoin myös meidän työväensuojelulainsäädäntömme, kaikkine muine puutteineen, järjestelmälliseltä kannalta katsoen, on mestariteos. Me saksalaiset emme niin helposti ota jotakin askelta edeltäkäs, kuten tuleekin, ajattelematta, jonka tähden meitä syytetäänkin siitä, että me Itävallan nostoväen tavoin aina matelemme perässä. Me pidämme kiinni siitä ajatuksesta, että meidän tulee ensiksi perusteellisesti järjestäytyä, tehdä agitationimme voimakkaammaksi kehittää ja valistaa joukkoja taloudellisessa ja valtiollisessa suhteessa, ennenkuin alkaa sellaista vakavaa ja vaikeata taistelua. Meidän tulee tehdä joukot järkähtämättömiksi ja itseensäluottavaisiksi ja elähdyttää heitä sitä hetkeä varten kuin me sanomme heille: „Teidän tulee ponnistaa kaikki voimanne ja panna kaikkenne liikkeelle, koska siitä riippuu jokapäiväisen elämän kysymyksen ratkaisu, joka teitä koskee ihmisinä, perheenvanhimpina ja kansalaisina kaikkein välittömimmällä tavalla“. (Vilkkaita suosionosotuksia.)

Me emme laisinkaan tahdo, kuten on minun ponnissanikin mainittuna, harkitsemattomasti saattaa joukkoja lakkoon.

Hyvin ymmärrettävää on, ettemme salli huonosti järjestettyjen työläisten heittäytyä lakkoon. (Välihuudahtus. Heine kysyy: „Voitteko te heitä pidättää?“) Tämä osottaa ainoastaan ettette te (kääntyen Heinen

puoleen) omaa varmaa käsitystä työläisjoukkojen tunteista ja kiihottumiesta; siinä tapauksessa myös minä, ottaen huomioon teidän yhteiskunnallisen asemanne, en pidä tätä teille moitteena. Minä uudistan sen, mikä tässä suhteessa puuttuu ja mitä meidän on tehtävä. (Heine: „Aivan oikein.“) Tämän mielipiteen mukaiset ovat minun ponteni. Meillä ei ole vielä sellainen asema, ja sentähden meidän tulee ponnistaa saavuttaaksemme sen. Menkööt kaikki näillä puoluepäivillä läsnä-olevat kotiinsa lujalla luottamuksella toimia ponsieni mukaan; tehkööt toverit kautta koko maan toverillisesti työtä siihen suuntaan ja puolueemme sanomalehdistö suurella ahkeruudella koettaa taasen täyttää velvollisuutensa. Eikä ainoastaan puolueen sanomalehdistön, vaan myös ammatillisten liittojen äänenkannattajain tulee valistaa työläisjoukkoja, osottaa heille ettei heidän tule luopua valtiollisesta toiminnasta, sekä selittää, mikä heitä välittömämmin ammattiyhdistysten jäseninä ja kansalaisina, koskee, osottaa esim. miten tärkeästä merkityksestä on heille yleinen vaalioikeus. Ja ainoastaan silloin kuin tämä on täytetty, muodostuvat ehdot joukkolakon ilmenemiselle, jos sellainen osottautuu välttämättömäksi. (Aivan oikein!) Jos kylmäverisesti puhutaan, Robert Schmidtin tavoin, että ammattiyhdistykset eivät koskaan vapaudu anarkososialismista ja jos tässä suhteessa ryhdytään turmiolliseen tekoon, niin minkälainen tulee olemaan kaiken tämän lopputulos. Ainoastaan se, että ammattiyhdistykset jäävät ammattiyhdistyksiksi. (Aivan oikein!) Tällä tavoin lausuu myös toveri Bringman Kautskyn sanojen johdosta „Neue Zeitissä“. Minä itse ajattelin, kuin luin Kautskyltä tämän kohdan, että oli uhkarohkeata kirjoittaa sellaista väriiden selityksien mahdollisuuteen katsoen. Toveri Bringman lentokirjasessaan „Viides ammattiyhdistysten kongressi ja luokkataistelu Saksassa“ lainaa seuraavat Kautskyn sanat: „Vähemmän kuin

missään muualla; tulee meidän Saksassa jotakin odottaa valtakunnan hallitukselta köyhälistölle. Valtio-päivät kadottavat kaiken merkityksensä ja kaiken eloi-suutensa.“ Toveri Bringman vetää tästä seuraavan johtopäätöksen: „Kylliksi! Parlamenttarismi Saksassa yksinkertaisesti rappeutuu. Vuoden 1903 vaaleissa kol-me miljoonainen puolueemme voitto ei mitään muut-tanut, vaan päinvastoin ehkä joudutti parlamenttarismin hajaantumista. Minä pidän sentähden aivan oikeana, että ammattiyhdistysten viides kongressi ei käsitellyt erityisesti sosialipolittisia kysymyksiä. Me emme voi odottaa lyhyen ajan kuluessa parannusta taloudelliseen asemaamme lainsäädännöllisten toimenpiteitten avulla. Tämä on kieltämätön tosiasia. Niin muodoin me voimme turvautua ja luottaa jokatapauksessa lähimmässä vastaisuudessa ainoastaan ja yksinomaan omiin am-mattiyhdistyksiimme.“

Taloudellista asemaamme me voimme parantaa ainoastaan järjestöjemme ja ankaran taloudellisen tais-telun kautta.“ (Hyväksymistä: „kuulkaa, kuulkaa!“) Ja vielä 12 sivulla: „Valtiollinen ja taloudellinen asiain-tila kokonaisuudessaan viittaa työväen luokalle amma-tilliseen liikkeeseen. Viimemainittu vissien asianhaa-rain vallitessa ilmenee työväenluokalle erinomaisena keinona parantaa olemassaoloaan. Luokkataistelu ny-kyiseen aikaan esiintyy taloudellisella alalla ja ammatti-yhdistykset toimivat sen suorittajina.“ Jos Bringman tällätavoin alleviivaa valtiollisen toiminnan hyödyttö-myyden, niin täysin tarpeettomaksi osottautuu kirjo-tuksensa lopussa verraten kaunis fraasi, jossa hän sa-noo, että kun tapaukset kehittyvät valtiollisten oike-uksien puolustukseen, niin voidaan olla vakuutettuja, että tällaiset työläiset osaavat ilmaista järkähtämättö-myyttään myös silloinkin, kun tulee ryhtyä valtiolliseen taisteluun. Jos asema saattaa siihen, niin ammatti-yhdistyksiin järjestyneet työläiset osaavat ritarillisesti

taistella ja ylevästi voittaa, tai jos niin tulee, kuolla sankarien tavoin. Kieltämättä oikein sanottu! Mutta jos yhdistyksensä keskuudessa luottamusta nauttiva henkilö tuolla tavoin tulee vakuuttamaan, ettemme lähimmässä tulevaisuudessa tule valtiollisen toiminnan kautta saavuttamaan minkäänlaista menestystä, niin harkitkaa itse, minkälainen seuraus on hänen sanoillaan? Minä en ajattele, että tämä olisi Bringmanin tarkoitus, mutta eikö jokainen ammattiyhdistyksen jäsen kysy itseltään: „Mitä varten minä sitten tulen uhraamaan raskaalla työllä hankkimiani rahoja puolueen hyväksi?“ (Aivan oikein!) Ja nuoret työväenyhdistyksen jäsenet taas sanovat: „Siinä tapauksessa minä en ollenkaan yhdy puolueen järjestöihin.“ Tämä seisahdus välttämättömällä tavalla yhä enemmän ja enemmän laajenee ammatillisesti järjestyneitten työläisten keskuuteen, jotka johtajainsa yksipuolisuuden tähden aivan vastentahtoisesti joutuvat anarko-sosialismiin. (Aivan oikein!) Edelleen minä kiinnitän teidän huomiotanne siihen, mitä ammattiyhdistyksen ja puolueen vanhat jäsenet Kölnin kongressin aikana, Hampurissa eräässä neuvottelussa puhuivat. Tässä neuvottelukokouksessa, johon ottivat osaa sosialidemokratisten yhdistysten puheenjohtajat ja ammattiyhdistyksen komitean jäsenet, oli keskustelun alaisena kysymys, mihin vastustoimenpiteisiin tulisi ryhtyä Hampurin senatin vaalioikeuden supistussuunnitelmien suhteen. „Teillä ei voi olla aavistusta“, — puhuivat siellä nämä toverit, — „kuinka huonosti on asianlaita vuorityöläisten ammattiyhdistysten johtajien kanssa; he ovat joutuneet siihen, että suhtautuvat ylenkatseellisesti puoluetta (kuulkaa, kuulkaa!) ja sosialismia, tulevaisuuden valtiota kohtaan. (Kuulkaa, kuulkaa!) He kieltävät sen, että me taistellemme luokkataistelua.“ (Kuulkaa, kuulkaa! Mielenkuohua.) Hyvät toverit, minä kertaan tässä sen, mitä puhuivat vanhat, ammattiyhdistysten komiteassa toimi-

neet toverit. Minä yksinkertaisesti olin tyrmistynyt tämän kuullessani. Ja tämän vakuuttivat, samoin kuin „Echon“ toimittaja, myöskin toiset siellä läsnäolleet toverit. Ja sen jälkeen kuin sellaiset katsantokannat saivat tukea myöskin Legieneltä, niin minä en voi olla huudahtamatta: varokaa toverit! Ajatelkaa mitä teette! Te astutte turmiolliselle tielle, joka vasten tahtoanne vie teidät häviöön! (Aivan oikein!)

Useasti joutuu kuulemaan, ikäänkuin yleinen lakko jonain kauniina yönä yllättää meidät kuten lumivyöry, ettei sitä voida aavistaakaan. Itsestään on ymmärrettävää, että moisesta ei voi olla kysymystäkään. Sitä paitsi sellainen suuri kansanvaltainen puolue, kuin meidän, ei voi antautua salaliittoihin. (Vilkasta hyväksymistä.) Kuinka voisimme jonakin kauniina päivänä johtaa joukkoja, jos emme jo aikaisemmin olisi saaneet heitä alistettua siveellisen ja aatteellisen vaikutuksemme alaiseksi ja ellemme olisi herättäneet heissä innostusta ja luottamusta. Vasta silloin me voimme sanoa heille: „Teidän edessänne on ainoastaan yksi tie! Rohkeasti taisteluun! Luokka luokkaa vastaan! Ja jos te täytätte velvollisuutenne niin voitto on meidän!“ (Vilkasta hyvähuutoja.)

Ja edelleen. Me emme taistele minkään näköisten utopistihaaveitten puolesta, emmekä tulevaisuuden valtion vaatimuksien välittömästi toteuttamiseksi. Ei, me taistelemme aivan todellisten oikeuksien puolesta, jotka esiintyvät elinehtoina työväenluokalle, jos se tahtoo vaikkapa siedettävästikin olla valtiollisessa suhteessa olemassa. Jos yleisen vaalioikeuden syrjäyttäminen tulee kysymykseen, niin voidaan olla vakuutettuja, että jopa porvarillisissakin piireissä, sillä niin syväälle he eivät ole vajonneet, — on lukuisa joukko ihmisiä, jotka sanovat itselleen: „Ei, tämä ei kelpaa, työläisiltä ei saa riistää oikeutta, jota he eivät ole väärinkäyttäneet.“ Ja tällätavoin me ilman epäilystä tulemme noista pii-

reistä saamaan myötätuntoisuutta osaksemme. Sitäpaitsi, me vallitsemme verrattomasti suurta voimaa silloin kuin me puolustamme, vuosikymmenien ajan meille kuuluneita oikeuksia sensijaan, että koettaisimme valloittaa uusia. (Aivan oikein!)

Jos minulla on mahdollisuus sanoa: „Teidän puolellanne ei ole mitään paitsi raakaa voimaa, te tahdotte riistää meiltä oikeutemme, te olette väkivallanharjottajia ja tyranneja!“ — jos minä voin kaiken tämän sanoa, — mutta tämäpä tekee joukot levottomiksi ja kiihottuneiksi, — niin olkoonpa siellä vaikka tuhannen peikkoja, meille ilman vaikeuksia onnistuu vetää joukot puolellemme, jotka siirtyvät tänne suurin joukoin; (vilkasta hyväksymistä) eivätpä edes kristilliset työläiset jää toisista jällelle. Ammattiyhdistykset ovat aivan oikeassa hyökätessään kristillisten järjestöjen kimppuun, mutta kun valtiopäivillä oli käsittelyn alaisena „pakko-työ“ lakiehdotus, niin kristillinen työväki suhtautui siihen samoin kuin mekin, kun he näkivät nim. min-käläinen lenkki uhattiin heittää heidän kaulaansa siihen saakka jo vississä määrässä voimassa olleen yhdistymis- ja liittoutumislain huonontamisen kautta. He pakoittivat keskustan ratkaisemaan kysymyksen hra Bachen esittämän mielipiteen mukaan. Mitä sitten sanoi Bache? Hän ei lausunut, että keskusta esiintyy yhdistymisoikeuden varmana suojelijana. Ei, hän osotti ainoastaan, että katoliset työläiset ovat kovin levottomia yhdistymisoikeuden kuristusuhkauksien suhteen. „Jos tämä kuristus pannaan meidän avullamme käytäntöön“, lausui hän, „niin me kadotamme kaikki katolilaiset työmiehet; he siirtyvät viimeiseen saakka riveistämme ja sitä me emme saa sallia“. (Kuulkaa, kuulkaa!) Koettakoot siis milloin tahansa riistää meiltä äänioikeutta ja tehdä vielä kerran yritykset yhdistymisoikeuden loukkaamiseksi.

Samoin kuin kaivostyömiesten lakon aikana katolilaiset työmiehet rohkeasti taistelivat rinnan vapaitten ammattiyhdistysten kanssa, samoin myös, jos heidän, köyhälistön elämän ehtoja koskettaisiin, he eivät löisi laimin ryhtyä kanssamme taisteluun. Loppujen lopuksi tosiasia in ja aseman painostuksen alaisena osottautuu voimattomaksi parhainkin yritys jäädä tämän tai tuon teon suhteen sivuun tai välipitämättömäksi. (Aivan oikein!)

Edelleen, eikö olisi suuremoinen ennenkuulumaton skandaali, että sosialidemokratinen puolue, joka Preussin maapäivien vaaleissa sai suurimman äänimäärän ja valtiopäivävaaleissa samoin esiintyy suurimpana puolueena, että tämä sosialidemokraattinen puolue kelvottoman ja kurjan kolmiluokkavaalijärjestelmän tähden ei saa 432 yhtään edustajaa valituksi. (Vilkasta hyväksymistä.) Minä olen yhtä mieltä Bernsteinen kanssa siinä, että me jonain kauniina päivänä teemme itsellemme kysymyksen: „tuleeko tämän näin jäädä, voimameko me rauhallisesti sallia, että meitä junkkerit, paavi ja porvaristo tallaavat jalkoineen, nämä, jotka väärinkäyttävät asemaansa kunnallisen vaalioikeuden huonontamiseksi ja yhdistymis- ja kokoontumisvapauden rajoittamiseksi? (Vilkasta hyväksymistä.) Muistakaa kokoontumislakia vuodelta 1896 ja samaten kaivostyömiehiä koskevaa lakia. Muistakaa „pakkotyö“-lakia koskevia ponsia. Minä en sano, että kysymys joutuu jo huomenna polttopisteeseensä, sitä varten on välttämätön vastaavaa mieliala, joka tulee ensiksi luoda. Kaiken todennäköisyyden mukaan, vastustajaimme taholta tultanee ryhtymään väkivalta keinoihin, jotka aiheuttavat yleistä levottomuutta. Jokatapauksessa kysymys välttämättömästi joutuu päiväjärjestykseen. Me olemme tässä suhteessa paljon jäljellä viimevuosisadan porvaristosta. Se kauvan ja itsepäisesti taisteli niihin aikoihin kuin se oli vailla oikeuksia. Mutta me olem-

me välinpitämättömiä, kuten, — niin minä en tahdo sanoa sitä sanaa mikä on minun kielelläni — kuten ihmiset, joille on kaikki saman tekevä. (Oikein, hyvin!) Ja tämän vallitessa annetaan meille isku iskun jälkeen. Ei, tämä ei voi kauvan jatkua. (Kestäviä kättentapuuksia.)

Samalla kun Heine yhdeltä puolen pitää itseään joukkolakon vastustajana, anarkososialistit toiselta puolen menevät tässä kysymyksessä kauemmaksi puolustamaamme kantaa ja selittävät ettemme ole oikealla tiellä.

Friedberg, joka Berlinissä monta kertaa esiintyi seikkaperäisine puheineen tässä kysymyksessä, julkaisi ensimmäisen puheistaan lentokirjasena ja lähetti yhden kappaleen minullekin mairittelevalla omistuksella. Voidaan niinmuodoin sanoa, että siinä kirjoitettu oli Friedbergin mielipiteitä. Siellä kolmannella sivulla on m. m. seuraavaa: Ne taloudelliset edut joita parlamenttarismin taistelun kautta saavutetaan luokkavaltiolta voivat tulla ylenpalttisesti korvatuiksi nykyisen köyhälistön ammatillisen liikkeen avulla ja sen tuotanto- ja kulutusyhdistyksiensä laajentamisen kautta. Parlamenttarismin aatteelliset tarkotukset, sosialistisen katsantokannan laajentaminen sekä luokkatietoisuuden syventäminen voivat olla suuremmassa määrässä toteutettavissa yleisen lakon aatteen kautta. Samoin olisi paljon hedelmällisempää tämän mukaan parlamenttariseen työhön kiinnitettyjen voimien soveltaminen suoranaiseen ja välittömään joukkojen valistamiseen, sekä suullisen että kirjallisen vaikutuksen kautta. Me emme käy valtiollista taistelua, ja sentähden emme myös kaipaa erityisiä valtiollisia muotoja sen suorittamiselle. Meidän taistelumme käy taloudellisella ja psykologisella alalla. Ja senpätähden meidän aseemmekin tulee luonteeltaan olla taloudellisia ja psykologisia. (Kuulkaa, kuulkaa!) 15 sivulla, jossa hän arvostelee puoluetta ja sen toimintaa, hän lausuu: „Kerrassaan unohdetaan“, kirjottaa

hän, „että valtio todellisesti puhuen, ei ole mitään; ainoastaan tyhjä abstraktinen sana, ei enempää, eikä vähempää. Kokonaan jätetään huomioon ottamatta sen ohella, että valtiolla on jotain ajatusta eli merkitystä niin kauvan kunnes on riistoa ja riistettyjä olemassa, vaan siitä hetkestä lähtien kuin köyhälistön järjestelmä toteutetaan ja siitä hetkestä lähtien kuin maailmassa ei enää tule olemaan riistettyjä, lakkaa valtiokin olemasta. Käsite „valtio ja valtioonvalta“ sisältää vieläpä pari muutakin käsitettä nim. „herruuden ja sarron“. Sentähden meidän ei tule pyrkiä valloittamaan valtiovaltaa, vaan uudestijärjestää taloudellinen järjestys ja köyhälistön sisäinen elämä siinä mielessä, että maan päältä katoaisi kaikellinen riistäminen ja sorto“. Kirjaimellisesti voisi samoin mikä porvarillinen ideologi tahansa vaatia, että köyhälistön sisäisen elämän tasoa olisi kohotettava ja me tulisimme vapaauskoisuuden tunnustajiksi, niin silloin jumala ties' mitä saavuttaisimmekin. (Aivan oikein.) Edelleen lausuu Friedberg sen mielipiteensä, että puolue on kykenemätön vastustamaan taantumuksen kuristusyrityksiä.

„Ja minä voin teille vakuuttaa“, sanoo hän, „että jos pantaisiin vaalioikeutta vastaan suunnatut kuristustoimenpiteet käytäntöön, joka siihen suuntaan jo on kehityksessä, niin saksalainen köyhälistö olisi sen suhteen aivan voimaton.“ Sillä tavoin siis innostetaan työläisiä taisteluun. (Hyväksymistä ja naurua.) „Me emme tule valittamaan yleisen suoran ja salaisen vaalioikeuden kadottamista. (Kuulkaa, kuulkaa!) Päinvastoin meidän tulee ihmetellä vastustajamme valtiollisen taktillisuuden puutetta ja typeryyttä, jotka avaavat vihdoin tällä tavoin Saksan köyhälistön silmät näkemään sen tien, jota heidän tulee kulkea.“ Ja 19:nllä sivulla: „Yhdeksänkymmentä yhdeksän sadasta parlamentissa ratkaistuista kysymyksistä on sellaisia, jotka eivät koske meitä; ne katoavat silloin kuin köyhälistö kukistaa

luokkaherruuden.“ Aivan vastakkaisia ovat Friedbergin valitukset kirjan 10:llä sivulla luokkaoikeuden suhteen. Niin, niin, luokkaoikeus antaa tuntea itsestään mitä se on, mutta me voimme sen julkilausua erittäinkin parlamenttissa. Koettakaapa vain siitä puhua kokouksissa, niin kohta joudutte prokuraattorin kynsiin.

Jos me kadotamme yleisen vaalioikeuden, niin me sen ohella menetämme myös kokoontumis- ja yhdistymisvapauden, jotka kuitenkin ovat meille välttämättömiä. (Aivan oikein!) Itseasiassa jos vihollisemme osaavat meiltä riistää yleisen vaalioikeuden, niin he olisivat täydelleen tyhmeliinejä, jos jättäisivät meille jäljellä olevat valtiolliset oikeudet, olivatpa nämä sitten miten vähäpätöisiä tahansa. (Aivan oikein!) Edellyttäkäämme, että me taistelussa yleisen vaalioikeuden puolesta kärsimme tappion. Itsestään on ymmärrettävää, ettemme silloin jäisi kädet ristiin, vaan tulisimme jatkamaan taisteluamme yhdistyksien, kokouksien ja sanomalehdistömmekautta, koettaisimme liikuttaa ja herättää joukkoja ja tällätavoin kävisimme epämieluisiksi vastustajillemme. Jos he kerran riistäisivät meiltä tärkeimmän oikeutemme, niin he olisivat pakotettuja hävittämään meidän muutkin oikeutemme. Nämä ovat läheisessä yhteydessä toistensa kanssa. (Aivan oikein!) Ihanko todellakin vallassaolevat luokat, riistäen köyhälistöltä kaikki oikeudet, rauhallisesti sietäisivät yleistä lakkoa porvarillisen herruuden kukistamiseksi?

Millätavoin tällaiset ajatukset, tällainen sekasotku ja tällainen vastakohtaisuus voivat mahtua niin sivistyneen ja sen ohella niin mainion, jota harvoin tapaavat, ihmisen päähän, sitä minä olen kokonaisen päivän ajatellut. Friedberg mainitsee vielä — ja tämä tulee lukea voidakseen uskoa, — jostakin viidennestä säädystä. (Välihuudahtus: „Sitä hän ei oli sanonut.“) Tämä tietysti olisi niin suuressa määrässä typerää, että minäkään en voi sitä uskoa.

Hän sanoo, että meidän tulee tehdä kysymys itsellemme: esiintyykö puolueemme nytkin vielä luokkataistelun perustalla. Marx ja Engels tieteellisine oppeineen saattoivat koko liikkeemme suohon. Kun minä luin tämän, niin minä vastentahtoani kysyin itseltäni, olisiko Friedeberg tosiaankin unhottanut puolueemme sanomalehdistön ja onko hän ollenkaan lukenut „Kommunistista Manifestia?“ Viimemainitun alussa on lyhyt mutta totuuden kanssa yhtäpitävä lause: „Jokainen tähänastinen historia on historia luokkataisteluista.“

Tämä on Marxin ja Engelsin lausuma, joka on tuottanut kumouksen tähänastisissa maailmankatsantokannassa.

Toisissa kohdin Kommunistisessa Manifestissa lausutaan: „Meidän aikakautemme, porvariston aikakausi, on kuitenkin siinä silmiin pistävä, että se on tehnyt luokkavastakohdat yksinkertaisimmiksi. Koko yhteiskunta hajaantuu yhä enemmän kahteen suureen vihamieliseen leiriin, kahteen suureen vastakkain seisovaan luokkaan, porvaristoon ja köyhälistöön“. Edelleen selvitetään miten syntyi luokkavaltio: „Nykyajan valtion valta on vaan valiokunta, joka hoitaa koko porvariston yhteisiä asioita“. Senjälkeen „Kommunistinen Manifesti“ osottaa, miten porvaristo yhä suuremmassa ja suuremmassa määrässä luo köyhälistöä ja pakottaa tämän viimemainitun järjestymään erityiseksi itsenäiseksi luokaksi. „Mutta tämä köyhälistön luokkana ja samalla tavoin myöskin puolueena järjestymisen pirstoutuu työväestön keskinäisen kilpailun tähden“. Lyhyesti sanoen, tulee ainoastaan lukea „Kommunistista Manifestia“ ymmärtääkseen, että Marxin luultu dogmatismi on meidän, — eikä voikaan muuten olla, meidän maailmankatsomuksemme elävänä perustana. Kerrassaan vaalenet kuin kuulet väitettävän, ettemme toimi ja ole luokkataistelun kannalla. (Aivan oikein!) Ohjelmamme, joka näihin saakka on hyvin puolustautu-

nut, eikä ole miltään puolen antanut aihetta epäilyksiin, erinomaisesti alleviivaa meidän puolueemme luokka luonteen. Niinpä esim. Erfurtin ohjelman 3:s kohta kuuluu: Yhä lukuisammaksi kasvaa köyhälistö, yhä lukuisammaksi tulee liikojen työntekijäin joukko, yhä jyrkemmiksi riistäjäin ja riistettyjen välinen vastakohta, yhtäkatkerammaksi porvarikunnan ja köyhälistön välinen luokkataistelu, joka jakaa nykyisen yhteiskunnan kahteen vihollisleiriin ja on kaikkien teollisuusmaiden yhteinen tunnusmerkki“. Toisessa kohdassa Erfurtin ohjelmassa sanotaan: „Työväenluokan taistelu kapitalistista riistämistä vastaan on välttämättömästi valtiollista taistelua. Työväenluokka ei voi suorittaa taloudellista taisteluaan eikä kehittää taloudellisia järjestöjään ilman valtiollisia oikeuksia. Se ei voi saada tuotannon välineitä yhteiskunnan haltuun, ellei se ole saanut haltuunsa valtiollista valtaa. Sosialidemokratian puolueen tehtävä on tämän työväenluokan taistelun muodostaminen itsetietoiseksi sekä yhtenäiseksi ja välttämättömän päämäärän osottaminen sille“. Millä tavoin, kaikkiin näihin opettajaimme perustaviin lausunnoihin, meidän ohjelmaamme, kokonaiseen joukkoon julkaisuihin ja aikakauskirjotuksiin katsoen, voidaan sanoa joukoille, että me emme ole luokkataistelun perustalla, tuntuu minusta aivan hämmästyttävältä. Friedberg vetoaa Liebknechtiin, mutta hänen tulisi tietää, että Liebknecht viimeisissä, sosialidemokratian valtiollista asemaa koskevissa teoksissaan ilman mitään verukkeita lausui, että parlamenttarismin suhteen esittämänsä mielipiteet yksinomaan koskivat Pohjois-Saksan liittoa ja että hän on tähän kysymykseen nähden muuttanut mielipiteensä uuden Saksan keisarikunnan muodostumisen jälkeen. Voi olla tietysti kyseenalaista onko tämä oikein tai ei, mutta sen jälkeen kuin Liebknecht siksi selvin sanoin on evännyt aikaisemman katsantokantansa varhaisen toimintansa aikana julkaisemaansa

historiallisen asiakirjan luonteiseen kirjutukseen nähden, niin esiintyen työväen edessä ja nojautuen hänen auktoriteettiinsa, sanoa: „Katsokaa, Liebnecht on minun kanssani samaa mieltä“ — ei ole oikeudenmukaista, ellen sanoisi että tämä on — säädytöntä. (Mielitymyksen osoituksia.)

Tällaiset polemiikkitemput ovat hämmästyttäviä. Mutta sitä enemmän minusta on käsittämätöntä, että Saksan pääkaupungissa tässä intelligenttien kaupungissa, 3000 työläistä yhdessä puolueen vanhojen jäsenten kanssa ihastuksella ja mieltymyksellä tervehtivät tätä huutavimpien vastakohtien sekasotkua. (Aivan oikein!) Jos minä joskus kysyin itseltäni, olemmeko tosiaankin joutuneet niin alas aatteellisessa suhteessa ja onko valtiollinen kehityksemme kärsinyt tappion? niin oli se silloin kuin minä luin tästä. (Aivan oikein!) Kuitenkin jokaisella on oma selityksensä. Minä en ole enää nuori, olen 40 vuoden ajan elänyt puolue-elämää joten minulle nämä kaikki ovat tunnetut. Jotakin samantapaista, mitä nyt on anarkososialisteihin katsoen, oli sosialistilainkin aikana olemassa. Jos josain tämä tai tuo toveri riitaantui puolueen paikallisten vaikuttavimpien henkilöitten kanssa, niin hänestä tuli mostiani*) s. o. anarkisti, vaikkapa hän ei itsekään tiennyt mitä anarkismi on. (Naurua.)

Berlinissä eivät tyytymättömiä ole ketkään muut kuin paikalliset, sentähden etteivät saavuta menestystä. He eivät voi saavuttaa sentähden menestystä, että he neuvovat työväkeä perustamaan omintakeisia paikallisia järjestöjä silloin kuin yksi ainoa silmäys työnantajaluokkaan osottaa, että heidän järjestönsä yhä enemmän ja enemmän valtaavat kokonaisia kansallisuuksia ja jopa muodostuvat kansainvälisiksi. (Aivan oikein!) Sentähden työläiset vaistomaisesti käsittävät,

---

*) Most, kuuluisa anarkisti.

että heidän järjestönsä tulee myös olla samoin rakennetut. Keskitämistä vastustavalla kannalla ollen he eivät saavuta luonnollisesti mitään, he ovat harmissaan puolueen keskuslaitoksille, jotka eivät ota heitä edes suojelukseensa, vaan päinvastoin asettavat heille mahdollisia esteitä. Niin kauvan kuin vielä eli vanhus Kessler, joka kaikkine puutteineen oli täysin luotettava sosialidemokrati, hän pidätti heitä sopivaisuuden rajoissa, mutta hänen kuolemansa jälkeen nämä jäivät vaille hänen johtoaan. Mutta tässä aivan äkkiä esiintyy Friedberg ja asettuu puolueeseen sekä ammattiyhdistykseen nähden vastarintaiseen asemaan, jolloin he kohta lausuvat: „Friedberg on meille kaikkein edullisin henkilö“. (Äänekästä naurua.) Tällainen heidän psykologiansa. Berliniläiset toverit huomasivat tämän ja sanoivat itselleen: „Siis, tätäpä kutsutaan anarkismiksi“. He kokoontuivat kaikki yhteen ja pitivät viisaan neuvottelun, jonka tuloksena esitetyt ponnet eivät lainkaan valaisseet vaan päinvastoin sekottivat asiaa. Tunnustan avomielisesti, etten anna erityistä merkitystä koko tälle asialle, sillä meillä ei ole ollut suinkaan vähän sellaisia tapauksia. Jo P. Gallenissa alkoivat anarkistiset liikkeet. Sittemmin esiintyi „Volkstribune“ erityisine hyökkäyksineen meidän parlamenttiryhmäme toimintaa vastaan. Samassa tulivat myös päivän valoon maitopartasuut, joista Robert Schmidt puhui niin laveasti sentähden, että hän itsekin lukeutui niihin. (Äänekästä naurua.) Nyt hän kuitenkin on uudelleen palannut omaan karsinaansa. (Meluavaa naurua.) Minä puhun tästä raamatullisessa merkityksessä, sillä taivaassa on suurempi riemu yhdestä syntisestä joka tekee parannuksen kuin yhdeksästäkymmenestä yhdeksästä vanhurskaasta, jotka eivät kaipaa parannusta. (Kauvan jatkuvaa naurua.) Tämä liike hyvin pian keskeytyi ja minä luulen, että niin käy anarko-sosialistienkin kanssa.

Pitempään polemiikkiin Friedbergin kanssa minä en ryhdy, vaan ainoastaan teen yhden huomautuksen. Yhdeksänkymmentä yhdeksän sadasta parlamentin käsittelemästä asiasta eivät koske köyhälistön etuja. Siis niin muodoin työväestöä eivät koskisi: yhdistymis- ja kokoontumisvapaus, järjestäytymistä koskeva lainsäädäntö, luokkaoikeus, valistuskysymykset, oikeuslainsäädäntö, vankilakysymys, kysymys suorasta ja välillisestä verotuksesta, meri- ja sotalaitoskysymykset, siirtomaa politika, tulli- ja kauppapolitika, sotaväen kidutus, kansainvälinen politika, työväen lainsäädäntä, työväen suojelus, elinkeino- ja muuttovapaus, kulutus- ja tuotantoyhdistyksien vapaus, kansan terveydenhoito, köyhiä ja orpoja koskeva lainsäädäntö, asuntokysymys, kunnallislainsäädäntö j. n. e. — ja kaikkiin näihin ja moniin muihin kysymyksiin katsoen tulee Friedberg ja sanoo: „Ja'ah! 99 sadasta parlamentissa käsitellyistä kysymyksistä ei laisinkaan koske köyhälistön etuja“. Niin, jos noin ajatellaan Friedbergin tavoin ja se vielä kohtaa toverien mieltymystä ja hyväksymistä, niin silloin meillä tietysti on täysi syy tukkia hälinä ja kysyä itseltämme: emmekö me suuressa määrässä ole kaikkeen tähän syyllisiä. (Aivan oikein!) Viime vuosien kuluessa me olemme käsitelleet kaikkia mahdollisia kysymyksiä ja lopputuloksena emme kysymyksessämme ole lainkaan päässeet mihinkään selvyyteen, vaan päinvastoin, joutuneet entistä suurempaan sekaannukseen. (Vilkasta mieltymystä.) Tällä pohjalla kasvoivat ne siemenet, jotka nyt, kuten me näemme, kasvattavat tällaisia vesoja. Näin mahdotonta sekasotkua tärkeimpiin mielipiteisiin katsoen, kuten nyt, ei ole koskaan ollut puolueessamme. Jos kysymys koskisi äskettäin puolueeseen liittyneitä nuorukaisia, niin minä en laisinkaan kummasteleisi, mutta kun osaksi myös vanhat puoluejäsenet pitävät kiinni noista mielipiteistä ja tällä tavoin myötävaikuttavat siihen sekaannukseen, mikä

puolueessamme vallitsee periaatteellisiin mielipiteisiin nähden, niin tästä seuraa, että meidän tulee entistä tarmokkaammin tästä syystä ryhtyä valistamaan tovereitamme valtiollisessa suhteessa. (Käsientaputusta.)

Minun mielipiteeni suhteen, ammattiyhdistyksiä valtiollisesta riippumattomuudesta, lausuttiin eilen moite. Minä uskon, että Richard Fischer eilen lopullisessa lausunnossaan lainasi yhdenmukaisia kohtia minun kirjastani. (Välihuudahtus: „Niin lainasi“.) Minä en ole koskaan puolustanut ammattiyhdistysten puolueettomuutta valtiollisissa kysymyksissä. Minä sanoin ainoastaan, ettei heidän tule pitää itseään puolueen painolastina, koska he ovat pakotettuja ottamaan jäsenikseen kaikkia työläisiä, riippumatta heidän valtiollisesta kannastaan. Samoin kuin lehdet, samoin myös ammattiyhdistysten puhujat ovat velvollisia alituisesti toistamaan jäsenilleen: Te työläiset! Samassa kun olette työläisiä, olette te myöskin kansalaisia, ja kansalaisina koskevat teitä kaikki valtiollisen elämän ja lainsäädännön kysymykset. Jos tällätavoin toimitetaan työläisten valtiollista valistustyötä, niin minä otan vuoden kuluessa julkaistakseni ammattiyhdistysten äänenkannattajaa siten, ettei kertaakaan tule mainittua sanaa „sosialidemokratia“ ja kuitenkin lukijat tulevat sosialidemokraateiksi. (Vilkasta mieltymystä ja naurua.) Salaisuus on siinä, millä tavoin tulee agitationia harjottaa. Kiinnittäköön puolueemme sanomalehdistö enemmän huomiota järjestäytymiskysymykseen. Työskenneltäköön kaikissa järjestöissä minun ponsissani lausutun ajatuksen mukaan ja harjotettakoon kaikkialla agitationia joukkojen valtiollisesti valistamiseksi. Ensimmäiselle sijalle tulee kuitenkin asettaa sosialismia käsitteleväin periaatteellisten teosten tutkimus ja tämä aivan muulla tavoin kuin miten sitä on tähän saakka kokeiltu. Tällöin ei olisi vaikeaa vuoden kuluessa lisätä kaksinkertaisesti yhdistyksiemme jäsenmäärää, kohottaa ammatillisesti järjes-

tyneitten lukua vähintään 25 % ja samoin laajentaa lehtiemme lukijakuntaa 50—100 %. Tällä tavoin me saamme tavattoman runsaan määrän keinoja puolue-
toveriemme valistamiseksi ja varustautuaksemme muuten tuliseen, raskaaseen taisteluun; emme voi kuvitel-
lakaan tämän yksinkertaisempaa ja hedelmällisempää tapaa. Tässä mielessä pyydän minä teitä äänestämään päätöslauselmani puolesta, tähän suuntaan tulee kymme ja taistelumme jatkumaan siihen saakka kunnes täydellinen ja lopullinen voitto on saavutettu. (Myrskyisiä kauan kestäviä käsien taputuksia.)

Päätöslauselma on seuraava:

I. Jos vallassaolevain luokkain ja hallitsevain taholla ilmenee pyrkimys häiritä köyhälistöä osottamasta laillisella tavalla vaikutustaan yleiseen valtion asiain menoon ja jos aiotaan riistää köyhälistöltä se vaikutus, jonka se on saavuttanut omain edustajainsa kautta parlamentissa ja tehdä tällä tavoin työväenluokka valtiollisessa ja taloudellisessa suhteessa oikeudettomaksi ja voimattomaksi, puoluekokous pitää tarpeellisena lausua, että koko köyhälistön välttämättömänä velvollisuutena on taistella kaikkine käytettävissä olevine keinoineen kaikenmuotoisia köyhälistön ihmisyys ja kansalaisoikeuksien kuristuksia vastaan, vaatien aina täydellistä ja yhtäläistä oikeutta.

On olemassa runsaita ja valaisevia kokemuksia siitä, että vallassaolevat luokat, tähän lukien myöskin porvarilliset vasemmisto puolueet, avoimesti esiintyvät yleistä, yhtäläistä välitöntä ja salaista vaalioikeutta vastaan ja ei ainoastaan, että he juuri vastustavat, vaan vieläpä pyrkivät sitä kumoamaan ja silpomaan, niin pian kuin vain näkevät siinä vaaran herruu-

delleen. Tämän kautta on selitettävissä se vastarinta, joka ilmenee heidän puoleltaan yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen vaali-oikeuden eri valtoihin laajennusta vastaan, samoin kuin tämän kautta on selitettävissä heidän pyrkimyksensä huonontaa voimassa-olevia puutteellisia vaalilakeja köyhälistön vaikutusvallan pelosta, vaikutusvallan, jolla ei ole vielä toistaiseksi merkitystä parlamenttaarisissa laitoksissa.

Esimerkkinä tästä ovat äärimmäisen pelkurimaisen ja vallanhimoisen porvariston sekä typerän pikkuporvariston äänioikeusriistot Saksenissa ja n. s. Hampurin ja Lyypekin tasavalloissa sekä eri porvaripuolueiden kunnallisen äänioikeuden huonontamiset useissa Saksan valtioissa (Saksen, Saksenin, Meiningen) ja piirikunnissa (Kiel, Dresden, Chemnitz j. n. e.)

Mutta ottaen huomioon, että nimenomaan yleinen, yhtäläinen, välitön ja salainen vaali-oikeus ilmenee valmistavana ehtona yhteiskunnallisen elämän säännölliselle kehitykselle, kuten yhdistymisvapaus ilmenee välttämättömänä ehtona köyhälistön taloudelliselle kohoamiselle ja

ottaen edelleen huomioon, että köyhälistö, joka lukuisuuteensa katsoen työssään koko kansan taloudellista ja yhteiskunnallista elämää varten, sekä aineellisine ja fyysillisine uhrauksineen maan suojelemiseksi ulkonaisilta vihollisilta, muodostaa nykyisen yhteiskunnallisen elämän tärkeimmän tekijän, — on velvollinen vaatimaan ei ainoastaan yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen äänioikeuden suojelemista, vaan sen laajentamista sosialidemokratian ohjelman mukaisesti kaikkiin edustuslaj-

toksiin sekä lisäksi vaatimaan täydellisen yhdistymisvapauden turvaamista,

lausuu puoluekokous, että silloin kun uhaataan kuristaa yleistä, yhtäläistä, välitöntä ja salaista vaalioikeutta tai yhdistymisvapautta, koko köyhälistön velvollisuutena on tarmokkaasti käydä käsiksi niihin itsepuolustuksen keinoihin, jotka tunnustetaan edullisiksi.

Yhtenä tärkeimpänä todellisena taistelukeinona tällaisia valtiollisia rikoksia vastaan köyhälistöön nähden, sekä keinona tärkeimpien perustavien valtiollisten oikeuksien valloittamiselle puoluekokous tietyssä tapauksessa tunnustaa *kaikkein laajimman joukkotyön pysäyttämisen*.

Mutta jotta tämän taistelukeinon soveltaminen tulisi kyllin tehokkaaksi ja olisi toteutettavissa, on välttämätön mahdollisimman laaja köyhälistön valtiollisten ja ammatillisten järjestöjen laajentaminen, sekä väsymätön joukkojen opettaminen ja valistaminen puoluesanomalehdistön sekä suullisen ja kirjallisen agitationin kautta.

Tämän agitation tulee alleviivata köyhälistölle välttämättömien valtiollisten oikeuksien tärkeys, erittäinkin yleiseen, yhtäläiseen, välittömään ja salaiseen vaalioikeuteen ja yhdistymisvapauteen nähden, osottaa valtion ja yhteiskunnan luokkaluonteeseen ja niihin jokapäiväisiin väärinkäyttöihin, joita vallassaolevat luokat harjottavat köyhälistöä kohtaan sillä perusteella, että ainoastaan heillä on hallussaan valtiollinen valta.

Jokainen puolueen jäsen on velvollinen, jos hänen ammattialallaan on yhdistys tai sellainen on perustettavissa, liittymään tällaiseen

ammattilliseen järjestöön ja tukemaan sen pyrki-
myksiä ja tarkoituksia. Mutta jokainen ymmär-
täväinen ammattillisen järjestön jäsen on vel-
vollinen liittymään luokkansa valtiolliseen,
sosialidemokratiseen puolueeseen ja myötävai-
kuttamaan sosialidemokratisen sanomalehdistön
laajentamiseen ja levittämiseen.

II. Puoluekokous jättää puoluehallinnon
tehtäväksi julkaista lentokirjansen, jossa olisi
perusteltu ylempänä esitettyjen ponsien sisältö
ja huolehtimaan siitä, että tämä lentokirjanen
leviäisi laajalle alalle saksalaisen köyhälistö-
joukon keskuuteen. *)

---

*) Kokous hyväksyi mainitut ponnet

